



**Informacja o realizacji współpracy międzynarodowej
Województwa Warmińsko-Mazurskiego
w 2014 roku**

SPIS TREŚCI

Wstęp	3
I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie.....	5
II. Niesformalizowana współpraca międzynarodowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego.....	36
III. Współpraca w ramach instytucji międzynarodowych.....	45
IV. Inne wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Województwa Warmińsko-Mazurskiego.....	51

Stan działań – październik/listopad 2014

Informacja została przygotowana w oparciu o dane Departamentu Współpracy Międzynarodowej oraz materiały przesłane przez inne komórki Urzędu Marszałkowskiego i jednostki organizacyjne Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

WSTĘP

Współpraca międzynarodowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego prowadzona jest w oparciu o zasady zawarte w Rozdziale 6 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa. Aby formalnie uznać stosunki Województwa z jego zagranicznymi partnerami i stworzyć platformę do wielopłaszczyznowego współdziałania, władze Województwa uchwalają „Priorytety współpracy zagranicznej województwa”.

Aktualizacja Priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego

24 czerwca 2014 roku Sejmik Województwa podjął uchwałę w sprawie przyjęcia priorytetów współpracy zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Jak stanowi ustawa o samorządzie województwa, priorytety określają główne cele, kierunki geograficzne współpracy zagranicznej oraz zamiary przystąpienia do międzynarodowych zrzeszeń regionalnych. Obowiązek ich uchwalenia spoczywa na sejmiku województwa.

Poprzedni dokument został przyjęty w listopadzie 2009 roku. Od tego czasu Województwo zakończyło współpracę z częścią dotychczasowych regionów partnerskich (litewskim okręgiem Taurage, hiszpańskim regionem La Rioja oraz szwedzkim Halland (2014), formalizując jednocześnie nowe kontakty zagraniczne (chorwacka Żupania Splicko-Dalmatyńska (2012), niemiecki Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt (2014)). Zapisy priorytetów zostały również dostosowane do nowej Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2025. Dokument wszedł w życie 24 lipca 2014 r. po zaakceptowaniu przez Ministra Spraw Zagranicznych RP.

Regiony, z którymi Samorząd Województwa prowadzi współpracę na podstawie podpisanych dokumentów:

- **Chiny** – Prowincja Heilongjiang – Protokół uzgodnień pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Prowincją Heilongjiang został podpisany 18 lutego 2005 r.
- **Chorwacja** – Żupania Splicko-Dalmatyńska – Umowa o współpracy regionalnej podpisana została 5 sierpnia 2012 r.
- **Dania** – Regionalna Gmina Bornholm – Porozumienie o współpracy podpisano 29 września 2003 r.
- **Francja** – Departament Côtes d’Armor – Porozumienie o współpracy podpisano 24 czerwca 2000 r.
- **Niemcy** – Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt – List intencyjny o współpracy międzyregionalnej podpisano 3 października 2014 r.
- **Rosja** – Obwód Kaliningradzki – Porozumienie o współpracy podpisano 19 września 2001 r.

- **Słowacja** – Województwo Bańsko-Bystrzyckie – Porozumienie o współpracy podpisano 8 lipca 2003 r.
- **Ukraina** – Obwód Rówieński – Porozumienie o współpracy podpisano 9 grudnia 2003 r.
- **Włochy** – Autonomiczny Region Vallée d’Aoste – Porozumienie o współpracy podpisano 11 kwietnia 1999 r.
- **Włochy** – Prowincja Perugia – Umowa o współpracy międzyregionalnej została podpisana 27 marca 2009 r.

I. Współpraca międzynarodowa prowadzona przez Województwo Warmińsko-Mazurskie

1. Rosja

Współpraca z Obwodem Kaliningradzkim FR realizowana jest na podstawie Porozumienia o współpracy między Województwem Warmińsko-Mazurskim RP i Administracją Obwodu Kaliningradzkiego FR z 2001 roku oraz Planu Pracy na lata 2014-2016.

Przedsięwzięcia z rosyjskimi partnerami wpisały się na stałe w kalendarz działań Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Jednak, ze względu na napiętą sytuację polityczną, w roku 2014 nie odbyło się m.in. VI Forum Regionów Polska-Rosja, pierwotnie zaplanowane na czerwiec br. w Gdańsku oraz odwołany został Rok Polski w Rosji w 2015 r.

Mały ruch graniczny (MRG) z Obwodem Kaliningradzkim

Umowa o zasadach małego ruchu granicznego została podpisana przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej oraz Rząd Federacji Rosyjskiej 14 grudnia 2011 r. Podpisanie ww. umowy było efektem wielu rozmów przeprowadzonych na szczeblu unijnym, a także starań samorządów województw objętych obszarem małego ruchu granicznego. Umowa weszła w życie 27 lipca 2012 r.

• Podsumowanie dwóch lat MRG

15 października 2014 r. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z Powiatem Bartoszyckim zorganizował konferencję „Mały ruch graniczny – dwa lata doświadczeń”. W konferencji wzięło udział 120 osób, w tym delegacja z Obwodu Kaliningradzkiego z gubernatorem Nikołajem Cukanowem na czele. Konferencja objęta została patronatem Ministra Spraw Zagranicznych RP.

Władze samorządowe, dyplomaci i przedsiębiorcy podkreślali ogromny sukces, jakim było wprowadzenie w życie umowy o zasadach małego ruchu granicznego na granicy polsko-rosyjskiej. Możliwość bezwizowego przekraczania granicy służy przede wszystkim zbliżeniu mieszkańców Warmii i Mazur oraz Obwodu Kaliningradzkiego, ale także współpracy samorządów lokalnych, instytucji kultury, organizacji społecznych. Eksperci, w skład których weszli m.in. przedstawiciele administracji samorządowej i rządowej, Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, Polskiego Instytutu Spraw Międzynarodowych i instytucji otoczenia biznesu z regionu podkreślali, że ogromny potencjał tkwi w sektorze turystycznym, który stale pracuje nad wzbogaceniem oferty zachęcającej Polaków i Rosjan do odwiedzania sąsiedniego regionu.

• Starania o rozszerzenie strefy MRG

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego stoi na stanowisku, że MRG powinno zostać objęte całe województwo warmińsko-mazurskie. Taki zapis pojawił się w nowych Priorytetach

współpracy zagranicznej Województwa z 24 czerwca 2014 r.: „(...) *Umowę między Rządem RP a Rządem FR o zasadach małego ruchu granicznego* Samorząd Województwa postrzega jako instrument służący intensyfikacji współpracy polsko-rosyjskiej i rozwojowi regionalnemu. Władze regionu niezmiennie pozostają na stanowisku, że strefa małego ruchu granicznego powinna objąć swym zasięgiem obszar całego Województwa Warmińsko-Mazurskiego”.

Dni Warmii i Mazur w Obwodzie Kaliningradzkim

Dni Warmii i Mazur w Obwodzie Kaliningradzkim to cykliczne wydarzenie, które ma na celu rozwój międzynarodowej współpracy pomiędzy regionami na różnych płaszczynach. Dodatkowo, organizowane w ramach *Dni...* rozmowy biznesowe umożliwiają nawiązanie bezpośrednich kontaktów gospodarczych regionalnych przedsiębiorstw z partnerami z terenu Obwodu Kaliningradzkiego. Tegoroczne Dni Warmii i Mazur w Obwodzie Kaliningradzkim odbyły się w dniach 22-25 maja 2014 r. i były połączone z organizowanymi przez Towarzystwo Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych „Ojcowizna” Dniami Kultury Polskiej w Obwodzie Kaliningradzkim. Głównym punktem wydarzenia było podpisanie Planu Pracy na lata 2014-2016. Ponadto w ramach przedsięwzięcia zorganizowano:

- rozmowy biznesowe B2B,
- recital Ryszarda Rynkowskiego,
- koncert Mazurskiego Zespołu Pieśni i Tańca *Elk*,
- w Czerniachowsku odbyły się konkursy: recytatorski i piosenki polskiej oraz koncert: zespołów działających przy Domu Polskim im. F. Chopina w Czerniachowsku oraz zespołu *Beciaki* z Suwałk i Mazurskiego Zespołu Pieśni i Tańca *Elk*.

VI Międzynarodowe Forum Partnerów Obwodu Kaliningradzkiego

W dniach 4-6 czerwca 2014 r. w Swietłogorsku odbyło się VI Międzynarodowe Forum Partnerów Obwodu Kaliningradzkiego, którego organizatorem był Rząd Obwodu Kaliningradzkiego. Uczestnicy rozmawiali o współpracy międzyregionalnej i jej nowych perspektywach. Podczas tego Forum odbyło się podpisanie Planu Współpracy na lata 2014-2015 pomiędzy Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego.

Obchody Dnia Zwycięstwa

4 maja 2014 r. na Cmentarzu Żołnierzy Radzieckich w Braniewie odbyły się obchody Dnia Zwycięstwa. Organizatorami tego wydarzenia było Starostwo Powiatowe w Braniewie oraz Rząd Obwodu Kaliningradzkiego. W uroczystości wzięły udział władze samorządowe Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz samorządów lokalnych, a także 300-osobowa delegacja rosyjska z gubernatorem Nikołajem Cukanowem na czele.

Współpraca w zakresie kultury

- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie**

- Wystawa „Drogami I wojny światowej” w Muzeum w Kaliningradzie.
Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie w ubiegłym roku współpracowało z rosyjskimi muzealnikami pomagając im w podróży szlakiem działań wojennych z okresu I wojny światowej w naszym regionie. Celem wizyty było zebranie materiałów do wystawy dotyczącej powyższych działań wojennych. Efektem objazdu studyjnego z muzealnikami z Kaliningradu były zdjęcia prezentowane w bieżącym roku na wystawie „Drogami I wojny światowej” w Muzeum w Kaliningradzie.
- Pomoc Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie przy realizacji filmu „Szlakiem wybitnych postaci historycznych M. Kopernik – E. Kant”.
Film mówi o ważnych postaciach dla historii regionu Warmii i Mazur oraz Prus Wschodnich. Przedstawia zamki i miejscowości związane z życiem Mikołaja Kopernika i Emanuela Kanta według trasy studentów – przewodników prowadzącej przez Olsztyn – Lidzbark Warmiński – Frombork – Kaliningrad. Film powstał dzięki projektowi: „Podniesienie atrakcyjności północno – wschodniej Polski oraz Obwodu Kaliningradzkiego poprzez rozwój i promocję wspólnych tras turystycznych” realizującemu Program Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 dofinansowanemu ze środków Unii Europejskiej. Partnerem wiodącym projektu jest Stowarzyszenie gmin „Polskie zamki gotyckie”. Partnerami projektu są: Ministerstwo Turystyki Obwodu Kaliningradzkiego, Samorząd Województwa Warmińsko- Mazurskiego, Gmina Olsztyn.

- **Muzeum Budownictwa Ludowego – Park Etnograficzny w Olsztynku**

- W ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 Muzeum Budownictwa Ludowego Park Etnograficzny w Olsztynku wraz z innymi partnerami kontynuuje realizację projektu pn.: “CROSSROADS 2.0 - Lagoons as crossroads of tourism and interactions of the people of South-Eastern Baltic: from history to present”. Partnerem głównym jest Uniwersytet im. E. Kanta w Kaliningradzie. Okres realizacji projektu: od 20 listopada 2013 r. do 19 listopada 2014 r.

Projekt zakładał utworzenie innowacyjnej infrastruktury turystycznej opartej o bogate i unikalne, wspólne, kulturalne i historyczne dziedzictwo regionów Warmii i Mazur, Obwodu Kaliningradzkiego oraz Litwy. W projekcie brało udział 13 partnerów z Polski, Rosji i Litwy realizując wspólne działania. MBL-PE w projekcie opracowało studium wykonalności projektu i dokumentacji technicznej średniowiecznej osady pruskiej oraz zorganizowało festiwal "Days of ancient handicrafts" na terenie muzeum.

- **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie**

- 13-16 sierpnia 2014 r. – III Międzynarodowy Festiwal „Territorija Mira” w Kaliningradzie, zorganizowany przez Ministerstwo Kultury Obwodu Kaliningradzkiego, w którym udział wzięli twórcy współpracujący z Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie.

- 22 sierpnia 2014 r. – przekazanie wystawy historycznej pt. „Losy nasze – Polonia w Obwodzie Kaliningradzkim”, w formie daru dla Stowarzyszenia Polonijnego „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku.
 - 10 września 2014 r. – promocja konkursu historycznego pt. „Losy Nasze” wśród członków Związku Studentów Polonijnych w Kaliningradzie.
 - 24-26 października 2014 r. – udział w VIII Forum Polonijnym, organizowanym przez Stowarzyszenie Polonijne „Dom Polski” im. F. Chopina w Czerniachowsku. Podczas forum została zorganizowana konferencja naukowa.
 - 14 listopada-14 grudnia 2014 r. - „Aleksandr Słonimski – artysta zapomniany”. Wystawa rzeźb i obrazów ze zbiorów Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie zostanie zaprezentowana w Kaliningradzkiej Galerii Artystycznej.
- **Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie**
 - 13-15 września 2014 r. – Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie był gościem na festiwalu „Bałtyckie Sezony” w Kaliningradzie. Teatr reprezentowali studenci IV roku Studium Aktorskiego im. Aleksandra Sewruka, którzy przed rosyjską publicznością zagrali spektakl pt. „Demon i miłość”. Spektakl obejrzało około 400 widzów, występ młodzieży z Polski przyjęto z entuzjazmem, gorącymi brawami. Organizatorem Festiwalu jest Rosyjska Agencja Teatralna z siedzibą w Moskwie.
- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu**
 - Udział w cyklu szkoleń dla przedstawicieli jednostek kultury, realizowanych na terenie Polski i Obwodu Kaliningradzkiego. Szkolenia prowadzone są w grupach polsko-rosyjskich. Szkolenia składają się z 4 sesji, a po ich ukończeniu każdy uczestnik otrzymuje certyfikat ukończenia wystawiony przez Ministerstwo Kultury Obwodu Kaliningradzkiego. Organizatorem szkoleń jest Stowarzyszenie Gmin RP Euroregion Bałtyk, beneficjent Projektu "Kultura i sztuka. Nowa jakość w edukacji" realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Ogólnym celem projektu jest rozwój potencjału społecznego poprzez wsparcie możliwości edukacji.
 - 25 października 2014 r. w CSE Światowid odbyła się VII edycja Good Artcountries Festival, którego organizatorem byli: Centrum Spotkań Europejskich „Światowid" oraz Ośrodek Współpracy Transgranicznej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Good Artcountries Festival – inaczej zwany Festiwalem Dobrego Spotkania to wydarzenie o charakterze transgranicznym, będące kontynuacją współpracy polsko-rosyjsko-litewskiej przy projekcie „Poezja sztuka bez granic, towar bez cła", dofinansowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Zadaniem przedsięwzięcia było przybliżenie mieszkańcom naszego miasta i okolic kultury i dziedzictwa naszych sąsiadów. W ramach tegorocznej edycji wystąpiły dwa zespoły z Kaliningradu: zespół taneczny Jantarnaja Rossyp oraz wokalny Muzykalnaja Fa-Sol, laureaci wielu konkursów rosyjskich i międzynarodowych. W repertuarze obu grup nie zabrakło tradycyjnych tańców i pieśni rosyjskich. Ponadto odbyły się warsztaty taneczne, mini kiermasz rękodzieła nawiązującego do kultury Rosji, degustacja tradycyjnych potraw rosyjskich oraz konkursy z nagrodami.

- **Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej**
- Udział w projekcie pt. „Obwód Kaliningradzki: wiedza i szacunek do historii = patriotyzm lokalny = społeczeństwo obywatelskie” wraz z Fundacją Puszczy Rominckiej oraz Wisztynieckim Ekologiczno-Historycznym Muzeum (organizacja rosyjska). Projekt, którego realizacja zakończyła się 28 marca 2014 r., ukierunkowany był przede wszystkim na mieszkańców rosyjskiej części okolic Puszczy Rominckiej, których chciano zapoznać z historią ich „małej ojczyzny”. Zamierzano sprawić, aby zaczęli być dumni ze swej okolicy, aby zrozumieli wartość starych pomników, cmentarzy oraz drobnych, zapomnianych zabytków.

Współpraca w zakresie edukacji

- **Szkoła Policealna im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie**
- Spotkanie w dniu 14 marca 2014 r. w szkole z przedstawicielami szkół z Obwodu Kaliningradzkiego, szkolenie z pierwszej pomocy dla delegacji młodzieży.
- Wyjazd Dyrektora Szkoły Policealnej im. prof. Zbigniewa Religi w Olsztynie na spotkanie z przedstawicielami szkół z Obwodu Kaliningradzkiego w ramach przygotowania oferty kształcenia dla młodzieży z Kaliningradu.
- Organizacja spotkania na terenie Szkoły z przedstawicielami Fundacji Kultury z Kaliningradu w dniu 29 maja 2014 r. w sprawie określenia warunków i zasad współpracy.
- Wizyta Dyrektora Szkoły Policealnej im. prof. Zbigniewa Religi w szkole w Guriewsku z przedstawicielem firmy „Aturi” w dniach 4-5 września 2014 r. w związku z realizacją wspólnego projektu.
- Samorząd Województwa dofinansował pobyt młodzieży z Czerniachowska na Warmii i Mazurach w dniach 4-8 czerwca 2014 r. Prowadzona od kilku lat współpraca Zespołu Szkół Ponadgimnazjalnych im. E. Orzeszkowej w Bartoszycach z placówką polonijną to przede wszystkim nauka poprzez integrację oraz poznawanie kultur i historii obu państw i regionów.

Współpraca w zakresie turystyki

Uzupełnieniem Planu Pracy Województwa z Obwodem Kaliningradzkim jest szczegółowy plan działań w zakresie turystyki.

- **Wybrane zagadnienia z zakresu turystyki, które były realizowane w 2014 roku to:**
- Udział przedstawicieli Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz branży turystycznej w Międzynarodowych Targach Turystycznych „Jantur” w Kaliningradzie (10-12 kwietnia 2014 r.). W tegorocznej edycji targów uczestniczyło blisko 100 osób z Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Goście odwiedzający stoisko Warmii i Mazur byli zainteresowani konkretnymi propozycjami touroperatorów, ofertą SPA, cennikami usług, wypoczynkiem rodzinnym na terenie wsi, w tym w gospodarstwach

agroturystycznych. Targom towarzyszyły liczne multimedialne prezentacje produktów turystycznych, spotkania z gestorami bazy hotelowej, degustacja kuchni regionalnej, a także konkursy wiedzy o regionach partnerskich.

- Wspieranie działań w ramach podpisanej w 2011 r. umowy o wzajemnej współpracy pomiędzy Warmińsko-Mazurską Regionalną Organizacją Turystyczną, której członkiem jest Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Regionalnym Centrum Informacji Turystycznej w Kaliningradzie w zakresie m.in. publikacji i wymiany materiałów promocyjnych. Jednym ze wspólnie realizowanych działań jest projekt „Sieć informacji turystycznej” w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013.
- Udział, w ramach wymiany partnerskiej, przedstawicieli Departamentu Turystyki i branży turystycznej Warmii i Mazur na stoisku Obwodu Kaliningradzkiego podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych MITT w Moskwie (19-22 marca 2014 r.). Celem udziału w targach jest partnerska promocja potencjału turystycznego sąsiadujących ze sobą regionów. Uczestnictwo w moskiewskiej imprezie jest sposobem na zachęcenie turystów ze stolicy i głębi kraju do skorzystania z wypoczynku na terenie Obwodu Kaliningradzkiego z możliwością wyjazdu na Warmię i Mazury. Swoją ofertę produktową prezentował Hotel SPA Dr Irena Eris.
- II Międzynarodowy Rajd Motocyklowy na trasie Olsztyn – Kaliningrad (9-11 maja 2014 r.) pod patronatem Marszałka Województwa. Gospodarzem tegorocznego rajdu była strona polska. Obwód Kaliningradzki reprezentowało 30 uczestników. Trasa rajdu wiodła m.in. Szlakiem Frontu Wschodniego I Wojny Światowej. Celem imprezy jest popularyzacja turystyki kwalifikowanej – motocyklowej – po obu stronach granicy.
- XIV Międzynarodowy Splyw Kajakowy na rzece Łynie-Ławie (5 czerwca 2014 r.). Jego organizatorami byli: Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Duma Obwodu Kaliningradzkiego, starostwo powiatowe w Bartoszycach, administracja rejonu Prawdinsk oraz Stowarzyszenie Samorządowców Przygranicznych Euroregionu Łyna-Ława, przy wsparciu Departamentu Turystyki Urzędu Marszałkowskiego. Celem imprezy było propagowanie i rozwój współpracy transgranicznej, promocja walorów turystycznych rzeki Łyny-Ławy po obu stronach granicy polsko-rosyjskiej, popularyzacja aktywnego wypoczynku poprzez uprawianie turystyki kajakowej oraz integracja środowisk samorządowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. W imprezie uczestniczyło ok. 100 kajakarzy - wśród nich przedstawiciele samorządów, instytucji i organizacji, a także młodzież obu regionów. Główną przesłanką organizatorów było dążenie do uruchomienia sezonowego, turystycznego przejścia granicznego na rzece Łynie-Ławie.
- XIII Międzynarodowy Rajd Rowerowy o Puchar Konsula Generalnego RP w Kaliningradzie (26 maja br.). W imprezie uczestniczyło ponad 80 kolarzy z rejonu Prawdinsk i Kaliningradu, powiatów kętrzyńskiego i ostródzkiego, a także 16-osobowa reprezentacja Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Start tegorocznej imprezy odbył się w Srokowie, a uroczyste zakończenie w Prawdinsku. Samorządowcy organizujący tę cykliczną imprezę z obu stron granicy stawiają sobie za cel

uruchomienie na stałe przejścia granicznego Michałkowo-Żeleznodorożnyj, co pozwoli przygranicznym rejonom na korzystanie w większym zakresie z możliwości oferowanych przez mały ruch graniczny. Podczas tegorocznej imprezy promowano również projekt pn. „Trasy rowerowe w Polsce Wschodniej”, którego celem jest utworzenie spójnej trasy rowerowej biegnącej przez pięć województw: lubelskie (ok. 350 km), podkarpackie (ok. 430 km), podlaskie (ok. 590 km), świętokrzyskie (ok. 190 km) i warmińsko-mazurskie (ok. 420 km).

- V Międzynarodowy Spływ Kajakowy Węgorapa – Angrapa (18-22 czerwca 2014 r.) połączony ze zwiedzaniem Dzikich Mazur po stronie polskiej oraz Ozierska i Czerniachowska po stronie rosyjskiej. W imprezie uczestniczyło ponad 60 osób. Program obejmował także liczne imprezy towarzyszące: prezentacje potraw regionalnych, rękodzieła, konkursy ekologiczne, sprawnościowe, konkursy fotograficzne i plastyczne. Odprawa graniczna odbywała się na rzece Angrapie. Organizatorem spływu był Powiat Węgorzewski, organizacja lokalna Partnerstwo na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, a także partnerzy rosyjscy.
- Udział branży turystycznej z Warmii i Mazur w warsztatach odbywających się w Kaliningradzie (kwiecień, październik 2014 r.) Głównym organizatorem spotkań jest Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Moskwie. Spotkania cieszą się dużym zainteresowaniem branży i są okazją do bezpośrednich rozmów, a także zawierania umów handlowych z przedsiębiorcami biur turystycznych Obwodu Kaliningradzkiego.
- Udział ponad 30 rosyjskich przedstawicieli uczestniczących w programie Hosted Buyers w II edycji targów Arena Tourism Poland w Ostródzie (25-27 września 2014 r.). Spotkania biznesowe w formule B2B zaowocowały podpisaniem wielu kontraktów.
- Realizacja wizyty studyjnej dla 30 przedstawicieli państw uczestniczących w programie Hosted Buyers w związku z II edycją targów Arena Tourism Poland (24 września 2014 r.). Uczestnicy wizyty poznali infrastrukturę turystyczną Iławy, Ostródy i okolic oraz walory przyrodnicze i dziedzictwo kulturowe Mazur Zachodnich.
- V Międzynarodowe Regaty o Puchar Trzech Marszałków na wodach Zalewu Wiślanego i Kaliningradzkiego (3-6 lipca 2014 r.). Regaty rozpoczęły się w Kątach Rybackich i miały swój finał w Bałtiju. Uczestniczyły w nich 24 jachty – 13 z Rosji, 11 z Polski. Celem regat jest rozwój turystyki wodnej na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim oraz integracja środowiska żeglarskiego. Regaty są też elementem promocji Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70, przebiegającej przez Zalew Wiślany i Kaliningradzki. Ceremonia zakończenia Regat odbyła się w Obwodzie Kaliningradzkim w Bałtiju.
- Robocza wizyta Pani Mariny Agejewej Ministra Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR w Województwie Warmińsko-Mazurskim (24 września br.). Celem spotkania było omówienie bieżących działań wynikających z Planu współpracy w obszarze turystyki pomiędzy Ministerstwem Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR i Departamentem Turystyki Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2012-2014. Ponadto w kontekście przygotowań Obwodu Kaliningradzkiego do zbliżających się Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej, których

gospodarzem w 2018 roku będzie Rosja, program wizyty obejmował zwiedzanie wybranych obiektów campingowych na terenie Warmii i Mazur.

- Udział przedstawicieli Obwodu Kaliningradzkiego FR w Międzynarodowych Targach Turystycznych Tour – Salon w Poznaniu (23-25 października 2014 r.). W tegorocznej edycji uczestniczyło ponad 30 krajów i wszystkie polskie regiony. Strona kaliningradzka, w ramach wymiany partnerskiej, prezentowała swoją ofertę na stoisku Warmii i Mazur. Przedstawiciele Departamentu Turystyki wspólnie z przedstawicielami Obwodu Kaliningradzkiego zachęcali odwiedzających do zapoznania z ofertą związaną ze szlakiem Mikołaja Kopernika i Immanuela Kanta. Wiele pytań dotyczyło przygotowań do Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej, które odbędą się w 2018 roku w Rosji.
- Działania zrealizowane w 2014 r. w ramach realizacji projektu: „Podniesienie atrakcyjności północno – wschodniej Polski oraz Obwodu Kaliningradzkiego poprzez rozwój i promocję wspólnych tras turystycznych” z Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Liderem projektu jest Stowarzyszenie Gmin "Polskie Zamki Gotyckie". Partnerami projektu są: Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Gmina Olsztyn, Agencja Rozwoju Turystyki Rządu Obwodu Kaliningradzkiego FR:
 1. Wykonanie transgranicznych produktów turystycznych łączących Polskę i Obwód Kaliningradzki:
 - książka pt. „Szlakiem wybitnych postaci historycznych M. Kopernik – I. Kant”, w wersji polskiej i rosyjskiej, nakład 3 000 egz.
 - mapa pt. „Szlakiem wybitnych postaci historycznych M. Kopernik – I. Kant”, w wersji polskiej, rosyjskiej, niemieckiej, nakład 3 000 egz.
 - mapa pt. „Kaliningrad – przeszłość i współczesność”, w wersji polskiej, rosyjskiej, niemieckiej, nakład 4 000 egz.
 2. E-book (w wersji polskiej i rosyjskiej, nakład 1 000 egz.) pt. „Dzieje i kultura ziem pruskich” przygotowany na podstawie podręcznika do nauki historii pod tym samym tytułem, pod red. I. Lewandowskiej. Pozycja dla dzieci i młodzieży obejmująca historię obszaru dawnych Prus Wschodnich.
 3. Konkurs wiedzy historycznej i krajoznawczej dla studentów rosyjskich. 10 kwietnia 2014 r. podczas targów turystycznych Jantur w Kaliningradzie odbył się konkurs wiedzy historycznej i krajoznawczej o Warmii i Mazurach oraz Obwodzie Kaliningradzkim dla studentów z Obwodu Kaliningradzkiego. W konkursie udział wzięło 50 uczestników – studenci Państwowego Uniwersytetu im. Immanuela Kanta w Kaliningradzie oraz Kaliningradzkiego College’u Rybołówstwa i Przetwórstwa Rybnego. Nagrodą dla 15-osobowej grupy zwycięzców była wycieczka na Warmię i Mazury. Młodzież przebywała w naszym regionie w dniach 27-29 maja 2014 r. zwiedzając zamki, kościoły, muzea oraz wybrane atrakcje turystyczne na szlaku Ostróda – Olsztyn – Lidzbark Warmiński.
 4. „Żywe” lekcje historii na zamkach w Polsce. 20 marca 2014 r. na Zamku lidzbarskim 40-osobowa grupa dzieci i młodzieży ze szkół podstawowych oraz średnich z Obwodu Kaliningradu wzięła udział w dwóch lekcjach historycznych pt. „Wielcy mieszkańcy

i goście rezydencji biskupiej” oraz „Bitwa pod Heislbergiem 1807”. Podobne lekcje odbyły się także 27 marca 2014 r. na Zamku w Malborku.

5. „Żywe” lekcje historii w muzeach w Kaliningradzie. 19 września oraz 17 października 2014 r. w Muzeum „Brama Frydlandzka” w Kaliningradzie 40-osobowa grupa dzieci i młodzieży z gimnazjów z Kwidzyna oraz szkoły podstawowej z Kętrzyna uczestniczyła w dwóch lekcjach historycznych pt. „Zamki dawnych Prus Wschodnich” oraz „Uzbrojenie rycerzy zakonu krzyżackiego” z udziałem grupy rekonstrukcyjnej „Brandenburg”. Podczas zwiedzania zabytków dawnego Królewca polscy uczestnicy wzięli udział w dwóch zajęciach edukacyjnych na temat: „I. Kant – wybitny obywatel Königsberga” oraz „XIX – wieczne fortyfikacje Königsberga” przygotowane przez przewodników turystycznych.

- **Konferencja – Kanał przez Mierzeję – potrzebny i realny** zorganizowana 25 lipca 2014 r. Celem konferencji było przedstawienie aktualnego stanu zaangażowania w realizację projektu budowy Kanału przez Mierzeję oraz przedstawienie stanowiska władz centralnych w tej sprawie. Znaczenie tej konferencji, w trwającym od siedmiu lat procesie przygotowywania projektu inwestycji, jest bardzo duże. W konferencji udział wzięli również przedstawiciele Obwodu Kaliningradzkiego FR, którzy są tą przyszłą inwestycją zainteresowani.
- **Grand Prix Zalewu Wiślanego** – podsumowanie roku żeglarskiego zorganizowane w dniu 18 października 2014 r. w Elblągu. Jest to tradycyjne już podsumowanie sezonu żeglarskiego na Zalewie Wiślanym i Kaliningradzkim z udziałem żeglarzy polskich i rosyjskich. Każdego roku na Zalewie odbywa się ok. 12-14 regat żeglarskich. Regaty są odpowiednio punktowane. Najlepsi żeglarze otrzymują Puchary Grand Prix fundowane przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego (od 2007 roku).

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Wojewódzki Szpital Rehabilitacyjny dla Dzieci w Ameryce** od wielu lat współpracuje z partnerami z Obwodu Kaliningradzkiego – Medexpert, Info-Vita, MedLuks, Sanatorium Ortopedycznym w Pioniersku.

Wniosek złożony w 2010 roku przez Sanatorium Ortopedyczne w Pioniersku został zaakceptowany przez Wspólny Komitet Monitorujący Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 oraz Komisję Europejską w ramach Priorytetu „Wspieranie rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego” oraz Działania 2.2. „Rozwój potencjału ludzkiego poprzez poprawę warunków społecznych, rządzenia i szans edukacyjnych” na terenie Obwodu Kaliningradzkiego oraz Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wspólna Instytucja Zarządzająca (Ministerstwo Rozwoju Regionalnego RP) oraz Sanatorium Pediatriczno-Ortopedyczne „Pioniersk” – Instytucja Państwowa Ministerstwa Zdrowia i Rozwoju Społecznego Federacji Rosyjskiej podpisały w dniu 12 września 2012 r. umowę na dofinansowanie projektu zapobiegania wadom postawy i skoliozie u dzieci z małych miast i terenów wiejskich.

Dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej wynosi ok. 2,8 mln EUR, co odpowiada 90% całkowitego budżetu projektu.

Głównym celem projektu jest zmniejszenie tempa wzrostu przypadków niepełnosprawności oraz wzrost jakości życia dzieci zamieszkałych w małych miastach i na terenach wiejskich w ww. obszarach interwencji. Projekt jest w pełni poświęcony poprawie jakości życia i stanu zdrowia dorastającego pokolenia po dwóch stronach obszaru działania Programu, jak też wzrostowi świadomości i wiedzy personelu obu placówek medycznych dot. możliwości kontrolowania chorób kręgosłupa. W związku z powyższym w roku 2014 zaplanowano po stronie polskiej i rosyjskiej wyjazdy ekspertów, którzy przeprowadzili badania przesiewowe w szkołach w Województwie Warmińsko-Mazurskim (zbadano około 2 tys. uczniów). Przeprowadzono również badania w Obwodzie Kaliningradzkim, gdzie również przebadano 2 tys. uczniów.

- **Wojewódzki Specjalistyczny Szpital Dziecięcy w Olsztynie** prowadzi szeroką współpracę z Obwodem Kaliningradzkim. Działania szpitala z partnerem rosyjskim w 2014 roku to:
 - Leczenie szpitalne i ambulatoryjne pacjentów z terenu Obwodu Kaliningradzkiego, także na podstawie dwustronnych umów z rosyjskimi jednostkami ochrony zdrowia.
 - Stała współpraca ze Stowarzyszeniem Dzieci Chorych na Cukrzycę z Kaliningradu w zakresie pomocy w zakupie osprzętu do pomp insulinowych oraz prowadzenie okresowych badań okulistycznych podopiecznych Stowarzyszenia w Wojewódzkim Specjalistycznym Szpitalu Dziecięcym w Olsztynie.
 - Wizyty studyjne lekarzy i innego personelu placówek medycznych z terenu Obwodu Kaliningradzkiego (m.in. Obwodowy Szpital Dziecięcy w Kaliningradzie, Klinika MedEkspert w Kaliningradzie).
 - Udział przedstawicielki Szpitala w targach „Medycyna i kosmetologia” w Kaliningradzie.
- **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie** Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie od 2007 r. stale współpracuje z Centrum Medycznym „MedEkspert” w Kaliningradzie. Przedmiotem niniejszej współpracy jest świadczenie usług medycznych dla mieszkańców Federacji Rosyjskiej, szczególnie Obwodu Kaliningradzkiego. W ostatnich latach obserwujemy coraz większy wzrost turystyki medycznej. Pacjenci, którzy przyjeżdżają do WSS w Olsztynie, korzystają zarówno z konsultacji medycznych specjalistów, jak również z hospitalizacji w oddziałach szpitalnych, zwłaszcza w oddziałach wykonujących zabiegi wysokospecjalistyczne. Stale wzrasta liczba pacjentów korzystających z leczenia w Zakładzie Medycyny Nuklearnej, który jest jedynym takim w naszym regionie.

Po raz kolejny Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Olsztynie miał również przyjemność gościć przedstawicieli z Centrum Medycznego MEDEXPERT. Goście z Kaliningradu mogli uzyskać wszelkie informacje dotyczące naszej placówki oraz procedur medycznych w niej realizowanych. Mogli także zwiedzić i zapoznać się z pracą Oddziału Kardiologii

i IOK, Działu Radiodiagnostyki Obrazowej, Oddziału Położniczo-Ginekologicznego i Ginekologii Onkologicznej.

Współpraca w zakresie polityki społecznej

1. **Współpraca z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej w ramach Komisji ds. Zatrudnienia i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim:**
 - **Wizyta studyjna w Województwie Warmińsko-Mazurskim przedstawicieli rosyjskiej strony podkomisji ds. polityki społecznej działającej w ramach Komisji ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim FR w Olsztynie (9-11 kwietnia 2014).**

Goście uczestniczyli w spotkaniu, podczas którego Dyrektor Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej zaprezentował system pieczy zastępczej oraz formy rodzinnej opieki zastępczej funkcjonującej w Polsce. Druga prezentacja, przedstawiona przez asystenta rodziny Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynie, dotyczyła roli asystenta rodziny w procesie wsparcia rodzin zastępczych. Następnie delegacja odwiedziła zawodową rodzinę zastępczą o charakterze pogotowia rodzinnego w Nikielkowie. Podczas drugiego dnia wizyty przedstawiciele strony rosyjskiej wizytowali: Rodzinny Dom Dziecka w Dywitach, zawodową rodzinę zastępczą pełniącą funkcję pogotowia rodzinnego w Gryźlinach, zawodową specjalistyczną rodzinę zastępczą w Prólach k. Barczewa.

Ostatni dzień poświęcony był wizycie w Warmińsko-Mazurskim Ośrodku Adopcyjnym w Olsztynie. Priorytetowym zadaniem Ośrodka jest zapobieganie sieroctwu społecznemu i naturalnemu dzieci pokrzywdzonych przez los. Placówka zapewnia dzieciom wychowanie rodzinne w formie rodziny adopcyjnej. Ośrodek posiada dwie filie: w Elblągu i w Ełku. Goście zostali zapoznani z metodami pozyskiwania rodzin-kandydatów na rodziny adopcyjne oraz zasadami obowiązującymi podczas procedury przysposabiania dzieci.

- **Posiedzenie Komisji ds. Pracy i Polityki Socjalnej Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim FR w Swietłogorsku (14-16 maja 2014 roku).**

Pierwszego dnia wizyty odbyło się seminarium zorganizowane wraz z Agencją Pracy Obwodu Kaliningradzkiego. W seminarium uczestniczyli członkowie Komisji oraz kluczowi przedstawiciele rynku pracy z Warmii i Mazur oraz Obwodu Kaliningradzkiego, którzy biorą udział w projekcie „Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami”, realizowanym w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. Głównym celem projektu jest podniesienie wiedzy i kwalifikacji kluczowych pracowników PSZ Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego. Tego samego dnia odbyły się odrębne posiedzenia obu podkomisji: ds. zatrudnienia i ds. polityki społecznej.

Podczas spotkania Podkomisji ds. polityki społecznej przedstawiono system wsparcia rodziny obowiązujący w Obwodzie Kaliningradzkim:

- Przedstawiono charakterystykę rodzin Obwodu Kaliningradzkiego, z uwzględnieniem dzieci niepełnosprawnych i rodzin wielodzietnych.
- Zaprezentowano podejmowane działania w Obwodzie Kaliningradzkim, takie jak: wspieranie i pomoc pieniężna rodzinom, szczególnie wspieranie rodzin wieloproblemowych; poprawa warunków mieszkaniowych rodzin; wspieranie rodzin wielodzietnych.
- Przedstawiono także informacje dotyczące wspierania rodzin w okresie macierzyństwa – wsparcie rodzin zależne jest od posiadanego dochodu, działania podejmowane są w celu promowania wielodzietności, zwiększenia przyrostu naturalnego.
- Zaprezentowano wprowadzoną dodatkową usługę – kontrakt socjalny.
- Przedstawiono informacje o funkcjonujących Centrach Pomocy, które świadczą pomoc prawną, psychologiczną, społeczną rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym, prowadzą działalność szkoleniową i edukacyjną rodziców oraz kandydatów na rodziców zastępczych.
- Wskazano na działania, jakie podejmowane są w Obwodzie, które służą rodzinie, w tym opiekę zastępczą oraz rodziny adopcyjne, a także pomoc rodzinom z dzieckiem niepełnosprawnym.
- Wyszczególniono działania skierowane do rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi.
- Przedstawiono charakterystykę centrów rehabilitacji, szkół z internatem dla dzieci niepełnosprawnych pozbawionych opieki rodzicielskiej, warunków przyjęcia do określonej placówki, zależnych od rodzaju i stopnia niepełnosprawności.
- Zaprezentowano założenia Strategii Rozwoju Ochrony Socjalnej – głównego programu pomocy społecznej Obwodu opracowanego na lata 2013-2015 i finansowanego ze środków Obwodu, którego głównym zadaniem jest wspieranie rodziny i macierzyństwa.

2. Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie

Wojewódzki Urząd Pracy prowadzi intensywną współpracę z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. W ramach działań organizowane są posiedzenia i seminaria, podczas których prowadzone są przedsięwzięcia promujące region Warmii i Mazur. Podczas spotkań prezentowane są m.in. walory gospodarcze, turystyczne i kulturowe regionu.

- **Współpraca z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego.**
- W roku 2014 Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie podtrzymał współpracę z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego FR w ramach realizacji zawartego w 1991 r. Porozumienia o Współpracy. Podstawowymi narzędziami współpracy są seminaria organizowane po obu stronach granicy, podczas których poruszane są tematy z zakresu doradztwa zawodowego i pośrednictwa pracy. Ponadto w czasie spotkań uczestnicy wymieniają się doświadczeniami zawodowymi w dziedzinie zatrudnienia, potrzeb rynku pracy, w tym także migracji ludności obu krajów oraz informacji dotyczących krajowych i lokalnych rynków pracy. W ramach prowadzonej z Agencją ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego FR współpracy zagranicznej

w 2014 r. zaplanowano dwa 3-dniowe spotkania. Pierwsze z nich odbyło się w dniach 26-28 listopada br. w Iławie, a głównym jego punktem była wizyta w Powiatowym Urzędzie Pracy w Iławie, jak również przedstawienie delegacji rosyjskiej form wsparcia przedsiębiorców ze środków Funduszu Pracy oraz możliwości wykorzystania dotacji ze środków Unii Europejskiej. Drugie seminarium w ramach podpisanego porozumienia planowane jest na 17-19 grudnia br. w Kaliningradzie. Podczas spotkania planuje się m.in. podsumowanie współpracy w mijającym roku oraz omówienie kierunków kooperacji na kolejny rok.

- Projekt Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 „Warmia i Mazury – Obwód Kaliningradzki. Pracując ponad granicami”. Projekt był realizowany od 1 października 2012 do 30 września 2014 r. Rolę beneficjenta w projekcie pełnił Wojewódzki Urząd Pracy w Olsztynie, natomiast partnerem zagranicznym była Agencja ds. Zapewnienia Pracy Ludności Obwodu Kaliningradzkiego. Celem bezpośrednim projektu było podniesienie wiedzy i kwalifikacji kluczowych pracowników publicznych służb zatrudnienia Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Obwodu Kaliningradzkiego, poprzez ich udział w seminariach, warsztatach oraz konferencjach, w trakcie których nastąpiła wymiana doświadczeń i dobrych praktyk pomiędzy partnerami. Realizacja projektu, w wyniku m.in. rozszerzenia zakresu współpracy obu partnerów dotyczącej poprawy sytuacji na rynku pracy (w tym obsługi bezrobotnych), kontaktów z przedsiębiorcami oraz przedstawicielami bezrobotnych, MŚP, placówkami edukacyjnymi i lokalnymi instytucjami rynku pracy, umożliwi nawiązanie partnerstw lokalnych i transgranicznych. W roku 2014 miały miejsce 4 wydarzenia zaplanowane w ramach projektu: spotkanie organizacyjne dla personelu projektu w Kaliningradzie, II seminarium dla 35 osób po stronie rosyjskiej oraz konferencja podsumowująca projekt dla 70 osób w Olsztynie. W chwili obecnej WUP w Olsztynie jest na etapie rozliczania wszystkich kosztów i zamykania projektu.

Współpraca w zakresie ochrony środowiska

- **XII Młodzieżowa Międzynarodowa Akcja Ekologiczna „Dni Ziemi”** jest wydarzeniem cyklicznym, zapisanym w Planie Pracy Województwa Warmińsko-Mazurskiego z Obwodem Kaliningradzkim na lata 2014-2016. Akcja „Dni Ziemi” służy wspieraniu współpracy partnerskiej z Obwodem Kaliningradzkim, integracji i wymianie doświadczeń pomiędzy młodzieżą zamieszkującą obszary przygraniczne oraz edukacji ekologicznej. W wydarzeniu, które odbyło się w terminie 26-27 kwietnia 2014 r. wzięła udział polska młodzież z Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie i Zespołu Szkół w Mołtajnach oraz rosyjska młodzież ze szkoły w Prawdinsku. W ramach realizacji przedsięwzięcia pierwszego dnia zorganizowano koncert w wykonaniu uczestników z Młodzieżowego Domu Kultury w Kętrzynie. Odbyła się ponadto wystawa plastyczna młodzieży szkół Powiatu Kętrzyńskiego pt. „Kolorowe – łak królowe”. Uczestnicy przedsięwzięcia zasadzili drzewa i krzewy na terenie posesji Młodzieżowego Domu Kultury w Kętrzynie. Ponadto młodzież zwiedziła sanktuarium w Świętej Lipce.

Współpraca w zakresie rozwoju obszarów wiejskich i rolnictwa

- **Współpraca z Obwodem Kaliningradzkim m.in. poprzez udział w posiedzeniach Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów RP z Obwodem Kaliningradzkim.**

23 maja 2014 r. w Kaliningradzie odbyło się posiedzenie Komisji ds. rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, działającej przy Polsko-Rosyjskiej Radzie ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej. Posiedzeniu przewodniczyli Pan Jarosław Marek Słoma – Wicemarszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Pan Władimir Aleksiejewicz Zarudnyj – Minister Rolnictwa i Rybołówstwa Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej. Określono główne kierunki współpracy w następujących obszarach:

- Utworzenie grupy roboczej ds. współpracy w dziedzinie eksploatacji dorzeczy transgranicznych na polsko-rosyjskim odcinku granicy państwowej.
- Wymiana doświadczeń w zakresie wspierania rozwoju rolnictwa przygranicznego, w tym rolnictwa ekologicznego i małych form gospodarczych na wsi, m.in. agroturystyki.
- Współpraca i wymiana doświadczeń w zakresie rozwoju doradztwa rolniczego.
- Wsparcie działań związanych z przetwórstwem rolno-spożywczym, w tym przekazywanie informacji polskim i kaliningradzkim przedsiębiorcom dotyczących wystaw, targów międzynarodowych.

Współprzewodniczący Komisji uznali za konieczne kontynuowanie dotychczasowych działań oraz ich zintensyfikowanie w celu wzmocnienia kontaktów polsko-rosyjskich w dziedzinach będących przedmiotem działań Komisji. W ramach spotkania Komisji odbył się wyjazd studyjny w teren (rejon gwardyjski) połączony z prezentacją technologii hodowli warzyw i owoców w przedsiębiorstwie rolnym – szklarni „Orbita-Agro Sp. z o.o.”. Oceniono, iż obszar ten stwarza możliwość potencjalnej współpracy. Obaj Współprzewodniczący Komisji ds. rolnictwa i przetwórstwa rolno-spożywczego, działającej w ramach ww. Rady, odbyli także spotkanie podczas XIV posiedzenia Polsko-Rosyjskiej Rady ds. Współpracy Regionów Rzeczypospolitej Polskiej z Obwodem Kaliningradzkim Federacji Rosyjskiej, w dniach 10-11 czerwca 2014 r. w Gołdapi.

2. Ukraina

Samorząd Województwa prowadzi współpracę formalną z Obwodem Rówieńskim na podstawie Porozumienia o współpracy, które podpisano w dniu 9 grudnia 2003 roku. W tym roku ze względu na działania wojenne na wschodzie Ukrainy zostały odwołane m.in. Dni Kultury Polskiej na Rówieńszczyźnie.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie** zorganizowało w 2014:
 - Wystawę artystki ukraińskiej – Kateryny Kosjanenko w Galerii Marszałkowskiej (14 lipca 2014 r.). Wystawę otworzył Rafał Wolski, I Radca – Konsul Generalny i Kierownik Wydziału Konsularnego Ambasady RP w Kijowie.

- Jubileusz 82-lecia Miejskiego Pałacu Kultury im. Hnata Chotkiewicza we Lwowie (11 października 2014 r.). Miejski Pałac Kultury im. Hnata Chotkiewicza we Lwowie jest partnerem Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie w ramach podpisanej w 2006 roku dwustronnej umowy o współpracy. Regularnie opracowywany jest program wspólnych polsko-ukraińskich przedsięwzięć kulturalnych realizowanych zarówno w Polsce jak i na Ukrainie. Na Jubileusz złożyły się różnego rodzaju działania artystyczne. Z polskiej strony odbył się występ zespołu "Czerwony Tulipan", który uświetnił to wydarzenie.
- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie** zorganizowało w dniach 7-8 listopada Dni Siergieja Paradżanowa – uznanego reżysera ukraińskiego o ormiańskim pochodzeniu. Imprezie towarzyszyła również wystawa prac Borisa Jeghiazariana – ukraińskiego malarza ormiańskiego pochodzenia. Olsztyńska część imprezy została zorganizowana i zrealizowana przez CEiIK we współpracy z Centrum Badań Historii i Kultury Żydów Wschodnioeuropejskich w Kijowie Narodowego Uniwersytetu Kijowsko-Mohylańskiego oraz olsztyńskim Oddziałem Związku Ukraińców w Polsce.
- **Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie**
12 maja 2014 r. odbył się pokaz spektaklu Narodowego Akademickiego Teatru Dramatycznego im. Marii Zańkowieckiej ze Lwowa „Przypowieści o Iwanie, znalezione w malowanej skrzyni z napisami”. Celem występu ukraińskich artystów w Olsztynie była prezentacja ich spektaklu teatralnego w języku ukraińskim. Widownię wypełniła publiczność polska, ale i mniejszość ukraińska mieszkająca w regionie. Całkowity dochód ze sprzedaży cegiełek-biletów wstępu został przekazany na Powiatowy Społeczny Komitet „Razem z Ukrainą” na pomoc poszkodowanym na Majdanie. Partnerem zaangażowanym w prezentację ukraińskiego spektaklu jest olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce.
- **IV Międzynarodowy Festiwal Radiowo-Telewizyjny „Kalinowe Mosty”**, organizowany przez Olsztyński Oddział Związku Ukraińców w Polsce oraz Rówieńską Obwodową Państwową Kompanię Radiowo-Telewizyjną. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wsparł organizację tegorocznej imprezy. Przedsięwzięcie odbyło się w dniach 7-15 czerwca 2014 r. Celem Festiwalu była prezentacja i popularyzacja audycji telewizyjnych i radiowych na tematy społeczne, pomocy humanitarnej, gospodarcze, ochrony środowiska naturalnego, kulturalne, historyczne dotyczące mniejszości ukraińskiej w Polsce i mniejszości polskiej na Ukrainie. W przedsięwzięciu wzięli udział dziennikarze z Polski i Ukrainy. Komisja konkursowa oceniła prezentacje wcześniej przygotowanych i zgłoszonych prac konkursowych. Uczestnicy festiwalu podróżowali po regionie (Grunwald, Olsztyn, Górowo Iławeckie, Elbląg, Frombork), zbierając różnorodne materiały do audycji radiowych i programów telewizyjnych, które będą prezentowane we wszystkich regionach Ukrainy. Zaproszeni goście wzięli udział w spotkaniu w Radiu Olsztyn i TVP Olsztyn. Spotkali się ponadto ze społecznością ukraińską oraz odwiedzili Zespół Szkół z Ukraińskim Językiem Nauczania w Górowie Iławeckim. Zapoznali się także

z realizowanymi na Warmii i Mazurach działaniami dotyczącymi ochrony środowiska naturalnego oraz wzięli udział w X Spotkaniach z Folklorem Ukraińskim w Dobrym Mieście. Kalinowe Mosty są przedsięwzięciem, które w ciągu ostatnich czterech lat umożliwiło ponad 150 dziennikarzom, głównie z Ukrainy, ale także z Łotwy, Białorusi i Rosji przygotowanie około 1000 materiałów telewizyjnych i radiowych o naszym regionie, w tym o zgodnym współistnieniu mniejszości narodowych i etnicznych, ochronie środowiska, gospodarce ekologicznej, o korzyściach wynikających z akcesji Polski do Unii Europejskiej. Te audycje zostały zaprezentowane telewizjom i radiosłuchaczom w całej Ukrainie.

- W dniach 17-28 sierpnia 2014 r. odbył się **obóz edukacyjny dla dzieci z terenów wiejskich z Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Obwodu Rówieńskiego**, zorganizowany przez Departament Współpracy Międzynarodowej przy wsparciu finansowym Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich. Partnerem Samorządu Województwa przy realizacji tego zadania była Fundacja „Ratujmy Życie”. Obóz połączony był z programem edukacyjnym, dotyczącym zdrowego stylu życia, bezpieczeństwa na wsi oraz umiejętności udzielania pierwszej pomocy potrzebującym. Jak podają statystyki, w okresie intensywnych prac polowych (zwłaszcza latem) – zarówno w Polsce jak i na Ukrainie – dochodzi do największej liczby wypadków, które niejednokrotnie kończą się śmiercią lub trwałym kalectwem. Ofiarami tych wypadków często są dzieci. W założeniu obozu było także kilka wyjazdów do ciekawych miejsc, połączonych ze zwiedzaniem zabytków i innych obiektów. Miało to na celu zapoznanie uczestników obozu z wiejskim dziedzictwem kulturowym Warmii i Mazur. W obozie edukacyjnym uczestniczyło 36 dzieci (18 dzieci z Ukrainy i 18 dzieci z Województwa Warmińsko-Mazurskiego).

Współpraca w zakresie zdrowia

W dniach 10-13 września 2014 r. na zaproszenie władz Obwodu Rówieńskiego odbyła się wizyta studyjna specjalistów z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w szpitalach w Równem. Podczas pobytu polska delegacja odwiedziła: Rówieński Szpital Wojskowy (w którym leczeni są żołnierze, ranni podczas działań wojennych na wschodzie Ukrainy), Obwodowe Centrum Pogotowia Ratunkowego i Medycyny Katastrof, Rówieński Szpital Obwodowy oraz Centralny szpital Miejski w Równem. Celem wizyty było rozeznanie możliwości udzielenia wsparcia szpitalom rówieńskim, zwłaszcza szpitalowi wojskowemu.

3. Francja

Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego od 2000 roku współpracuje z Radą Generalną departamentu Côtes d'Armor (Bretania, Francja) na podstawie podpisanego wówczas Porozumienia o współpracy. Kooperacja ta jest jednym z głównych kierunków współpracy międzynarodowej zawartych w Priorytetach Współpracy Zagranicznej Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wśród obszarów współpracy znajdują się między innymi: kultura, młodzieżowe wymiany szkolne, polityka społeczna, infrastruktura, rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich. Współpraca prowadzona jest zgodnie z założeniami „Planu pracy na lata 2012-2014”

podpisanego w 2011 roku pomiędzy samorządami. W przyszłym roku obchodzony będzie jubileusz 15-lecia współpracy.

Polsko-Francuski Komitet Sterujący

W dniach 20-23 stycznia 2014 r. w Saint-Brieuc we Francji odbyło się cykliczne posiedzenie Komitetu Sterującego Współpracy Zdecentralizowanej Departamentu Côtes d'Armor i Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Delegacja pod przewodnictwem Zbigniewa Pietrzaka, przewodniczącego Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa razem z partnerami z Côtes d'Armor podsumowała wydarzenia zrealizowane wspólnie w 2013 roku.

Różnorodność wydarzeń, ilość zaangażowanych podmiotów i uczestników świadczą o dużej intensywności współpracy polsko-francuskiej. W 2013 r. odbyło się 19 wspólnie zrealizowanych przedsięwzięć, których bezpośrednimi odbiorcami było aż 437 osób, a pośrednimi ok. 4,5 tys. osób. Wśród obszarów działań znajdowały się m.in.: kultura, polityka społeczna, ochrona środowiska, żywność wysokiej jakości.

Książki dla Polsko-Francuskiego Stowarzyszenia w Côtes d'Armor

W ramach współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Radą Generalną departamentu Côtes d'Armor, w dniach 2-5 kwietnia 2014 r. przebywała we Francji oficjalna delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na czele z Wicemarszałkiem Jarosławem Słomą. Celem wizyty było zapoznanie się z zagadnieniami dotyczącymi marki bretońskich produktów regionalnych pod nazwą „Wyprodukowano w Bretanii”. Podczas konferencji prasowej Wicemarszałek Jarosław Słoma wraz z Sekretarzem Ambasady RP w Paryżu przekazał na ręce przewodniczącego Stowarzyszenia 30 polskich książek, które docelowo wzbogacą bibliotekę tej organizacji. Przedsięwzięcie to było wspólną inicjatywą Departamentu Współpracy Międzynarodowej oraz Ambasady RP w Paryżu.

Współpraca w zakresie obszarów wiejskich i rolnictwa

- W dniach 27 września – 6 października 2014 r. odbyła się wizyta studyjna w regionie partnerskim Côtes d'Armor. Wyjazd skierowany był do osób zaangażowanych we wdrażanie Programu Odnowy Wsi Województwa Warmińsko-Mazurskiego „Wieś Warmii, Mazur i Powiśla – miejscem, w którym warto żyć...”, w tym: koordynatorów gminnych, liderów i członków grup odnowy wsi, władz gmin, pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Wyjazd studyjny był okazją do zapoznania się z ofertą miejscowości, w których zmodernizowano infrastrukturę, stworzono ofertę produktów turystycznych związanych z regionem oraz powstały ciekawe inicjatywy aktywizacji obszarów wiejskich. Poza tym odbyły się spotkania z organizacjami oraz władzami samorządowymi lokalnymi i regionalnymi z regionu Côtes d'Armor.
- W dniach 4-7 listopada 2014 r. gościem Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego była delegacja z Côtes d'Armor. W dniach 5-6 listopada 2014 r. wzięła ona

udział w Wojewódzkim Forum Odnowy Wsi, natomiast 7 listopada 2014 r. odbyła się wizyta studyjna do Gospodarstwa Ekoagroturystycznego „Kamez” w Wawrochach (gmina Szczytno), Pajtuńskiego Młyna w Pajtunach (gmina Purda) oraz odbyło się spotkanie z przedstawicielami Warmińsko-Mazurskiej Izby Rolniczej.

Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **Koncerty olsztyńskiego chóru Collegium Baccalarum w Côtes d'Armor**

28 czerwca 2014 r. Olsztyński Chór Collegium Baccalarum wyjechał z cyklem koncertów do partnerskiego departamentu Côtes d'Armor na zaproszenie francuskiego chóru Cantabile z Saint Briec. W trakcie tournée odbyły się trzy koncerty w miastach Lannion, Dinan oraz Pordic. Zostały zaprezentowane utwory polskiej muzyki sakralnej i świeckiej, a także utwory francuskie. Jeden z koncertów był wspólnym występem z chórem Cantabile. Wyjazd Collegium Baccalarum uzyskał finansowe wsparcie Samorządu Województwa.

- **Cyrk Galapiat w Województwie Warmińsko-Mazurskim**

W lipcu 2014 r. gościła w naszym regionie trupa akrobatyczno-cyrkowa Galapiat, która przybyła z partnerskiego departamentu Côtes d'Armor. Trzytygodniowe tournée artyści zaczęli od występów na X Międzynarodowym Zlocie Miłośników Aniołów w Aniołowie w dniach 11-12 lipca 2014 r. Wizyta w Polsce to podróż zainspirowana polskimi korzeniami Sebastiena Wojdana, artysty i założyciela Galapiat. Artyści, prezentując swoje spektakle, organizowali jednocześnie spotkania oraz warsztaty w celu ożywienia kontaktów z widzami, traktując ich jako aktorów, rozmówców, osoby bogate w doświadczenia, którymi mogą się podzielić. W Olsztynie grupa wystąpiła w ramach XIV Olsztyńskiej Trzydniówki Teatralnej. Tournée odbyło się dzięki wsparciu finansowemu Samorządu Województwa.

- **Warsztaty informacyjne Erasmus+**

Departament Współpracy Międzynarodowej wspólnie z Radą Generalną departamentu Côtes d'Armor i Centrum Polsko-Francuskim w Olsztynie zorganizowali 10 lipca 2014 r. warsztaty informacyjne dotyczące nowego programu Unii Europejskiej Erasmus+. Warsztaty przeznaczone były dla instytucji zainteresowanych współpracą międzynarodową oraz realizacją programów europejskich.

Program Erasmus+ wszedł w życie 1 stycznia 2014 r. W swoim założeniu oferuje on wsparcie finansowe dla instytucji i organizacji działających w obszarze edukacji i szkoleń młodzieży oraz sportu w Europie. Odpowiadając na strategiczne założenia europejskiej polityki, a przede wszystkim strategię Europa 2020, program ma wspomagać rozwój umiejętności jego uczestników oraz zwiększyć ich szanse na zatrudnienie, a także modernizację systemów edukacji, szkoleń i wspierania młodzieży. W praktyce program Erasmus+ umożliwia zagraniczną mobilność – wyjazdy w celach edukacyjnych uczniów, studentów, kadry edukacyjnej i pracowników młodzieżowych oraz wspiera budowę partnerstw pomiędzy uniwersytetami,

szkołami wyższymi i średnimi, przedsiębiorstwami i organizacjami non-profit na rzecz wzmacniania innowacyjności i budowania wiedzy.

W warsztatach wzięło udział ponad 80 uczestników reprezentujących m.in. jednostki samorządowe, szkoły, instytucje społeczne, organizacje pozarządowe oraz muzea i nadleśnictwa Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

- **X Międzynarodowy Zlot Miłośników Aniołów w Aniołowie**

Już po raz dziesiąty mieszkańcy wsi Aniołowo zorganizowali coroczny Zlot Miłośników Aniołów, który w tym roku odbył się w dniach 11-12 lipca. Podczas Zlotu odbyły się warsztaty tworzenia własnego anioła, różne wystawy, można było nabyć wyroby z wizerunkiem anioła oraz skosztować potraw o niebiańskich smakach. Tegoroczną ciekawostką były specjały kuchni francuskiej serwowane przez mieszkańców z partnerskiego departamentu Côtes d'Armor.

Wieś Aniołowo słynie z ekologicznej żywności i „anielskich smaków”. Posiada anielską, leśną ścieżkę zdrowia – „Szlak aniołów i urokliwych zakątków”, „Zakątek aniołów” w centrum wsi, skansen maszyn rolniczych, anielski plac zabaw, Galerię Na Płocie, w której prezentowane są prace młodych mieszkańców Aniołowa. Przedsięwzięcie uzyskało wsparcie finansowe Samorządu Województwa.

- **Współpraca szkół**

W dniach 31 maja – 7 czerwca 2014 r. odbyła się wymiana pomiędzy liceum z Morąga a francuskim liceum z Saint Briec. Młodzież z Województwa Warmińsko-Mazurskiego odwiedziła swoich rówieśników w departamencie Côtes d'Armor. Przedsięwzięcie to zostało zrealizowane przy wsparciu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rewizyta była uzupełnieniem podjętych dwa tygodnie wcześniej prac nad zapoznaniem się z problemami z jakimi borykają się młodzi Francuzi w szkole i poza nią, w jaki sposób planują sobie czas wolny, jak widzą swoją przyszłość i karierę zawodową. Odpowiedzi na powyższe pytania zostały zebrane i opracowane na podstawie obserwacji i wywiadów z uczestnikami wymiany. Wzbogacone o zdjęcia i inne materiały posłużyły do stworzenia prezentacji multimedialnych oraz artykułów. Dzięki temu młodzież polska i francuska poznała dwa systemy kształcenia, jak również dokonała porównania warunków nauczania. Oprócz zajęć lekcyjno-warsztatowych odbyły się wizyty służące poznaniu departamentu Côtes d'Armor z uwzględnieniem specyfiki historyczno-kulturowej i gospodarczej.

Współpraca w zakresie sportu

- **Wizyta studyjna delegacji Samorządu Województwa w związku z realizacją planu pracy w zakresie współpracy sportowej**

Podczas wizyty polska delegacja, na czele z Panią Bernadetą Hordejuk, Przewodniczącą Komisji Ochrony Zdrowia, Polityki Społecznej, Rodziny i Sportu Sejmiku Województwa Warmińsko-

Mazurskiego, brała udział w spotkaniach roboczych mających na celu zapoznanie się z polityką Rady Generalnej departamentu Côtes d'Armor w zakresie sportu, głównie w zakresie sposobów finansowania i zarządzanie obiektami sportowymi przez samorządy lokalne oraz współpracy związanej z wymianą sportową młodzieży.

Odbyły się spotkania z przedstawicielami Komitetów następujących dyscyplin: kajakarstwo, pływanie, piłka siatkowa, zapasy, piłka nożna, żeglarstwo. Jednym z celów wizyty był również udział przedstawicieli delegacji w ceremonii otwarcia Międzynarodowego Turnieju Piłkarskiego w Guerledan, na który od 8 lat Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego udziela wsparcia finansowego dla drużyn reprezentujących nasz region.

- **Dofinansowanie XVII Międzynarodowego Turnieju Piłki Nożnej Naki - CUP 2014**

W turnieju udział wzięła drużyna sportowa z departamentu Cotes d'Armor oraz drużyny z Włoch, Rosji i Niemiec. Turniej odbył się w dniach 12-16 kwietnia 2014 r. w Olsztynie. Celem turnieju było rozwijanie współpracy z zaprzyjaźnionymi regionami, wymiana wspólnych doświadczeń oraz promocja Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W turnieju wzięło udział 280 zawodników.

- **Dofinansowanie uczestnictwa drużyny z Warmii i Mazur w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej w Guerledan we Francji w dniach 12-16 czerwca 2014 r.**

Udział drużyny „Naki” z Uczniowskiego Klubu Sportowego w Olsztynie w turnieju odbył się w ramach współpracy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z departamentem Côtes d'Armor. W turnieju wzięło udział 128 drużyn z różnych krajów. Reprezentanci naszego województwa już po raz szósty wzięli udział ww. turnieju. Trenerzy i zawodnicy nawiązali kontakt z francuskimi drużynami.

Współpraca w zakresie ochrony środowiska

- Udział w wizycie studyjnej we francuskim departamencie Indre – przedsięwzięcie, którego efektem było nawiązanie kontaktów pomiędzy instytucjami związanymi z ochroną środowiska w regionie Warmii i Mazur oraz w departamencie Indre. W trakcie wizyty przedstawiciele regionów mogli wymienić się doświadczeniami w zakresie ochrony przyrody i krajobrazu oraz rozwoju nowych form współpracy. W wizycie udział wzięli także przedstawiciele Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Olsztynie oraz Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. Ze strony francuskiej koordynacją spotkania zajmowało się Stowarzyszenie France-Pologne de l'Indre.

Współpraca w zakresie polityki jakości

Współpraca Województwa Warmińsko-Mazurskiego i departamentu Côtes d'Armor w obszarze polityki jakości opiera się na następujących działaniach:

- **Współpraca w zakresie realizacji „Programu poprawy jakości usług gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2004-2013” oraz przyjętego decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21.10.2014 programu „Poprawa jakości usług turystycznych, gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2014-2020”:**

Od maja 2012 r. Warmińsko-Mazurska Izba Rzemiosła i Przedsiębiorczości w partnerstwie z francuską Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor realizowała projekt „PWP Tradycyjna kuchnia na konkurencyjnym rynku”. To już trzecie wspólne przedsięwzięcie obu partnerów skierowane do osób pracujących w branży gastronomicznej. Adresatami projektu były mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z branży gastronomicznej z terenu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym członkowie sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”. Pracownicy tych przedsiębiorstw, bądź sami przedsiębiorcy, wykonujący zawód kelnera lub kucharza w ramach szkoleń przewidzianych w projekcie doskonalili umiejętności zawodowe. Wartością dodaną projektu i zarazem celem współpracy ponadnarodowej było wypracowanie nowych rozwiązań (modeli) w zakresie rozwoju zawodowego kadr tworzących branżę gastronomiczną. Projekt finansowany ze środków POKL, Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki, Działanie 8.1 Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw:

- 27 stycznia 2014 r. – spotkanie podsumowujące projekt Warmińsko-Mazurskiej Izby Rzemiosła i Przedsiębiorczości w Olsztynie realizowany we współpracy z Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor pt. „PWP Tradycyjna kuchnia na konkurencyjnym rynku” z udziałem przedstawicieli francuskiej Izby.
- 28-30 sierpnia 2014 r. – udział w Festiwalu Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle delegacji Rady Generalnej departamentu Côtes d’Armor i Izby Rzemieślniczej Côtes d’Armor.
- W ciągu roku 2014 kontynuowano rozmowy pomiędzy Radą Generalną departamentu Côtes d’Armor, Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor i Województwem Warmińsko-Mazurskim nt. wszystkich działań i projektów planowanych do realizacji pomiędzy Samorządem Województwa a Izbą Rzemieślniczą Côtes d’Armor, w szczególności w zakresie utworzenia w Województwie Warmińsko-Mazurskim „Miasteczka Smaku”. Zadanie to zostało wpisane do programu „Poprawa jakości usług turystycznych, gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2014-2020” przyjętego decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 października 2014 r.
- **Współpraca szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim z terenu departamentu i Województwa w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”, projekt nr POKL.09.02.00-28-056/09 finansowany ze środków POKL w ramach działania 9.2 Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego:**

- W dniach 2-6 czerwca 2014 r. odbyła się wizyta studyjna kadry zarządzającej ze szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim (Zespół Szkół nr 6 w Ełku, Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie, Zespół Szkół Gastronomicznych w Elblągu, Zespół Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie) biorących udział w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych” w szkole partnerskiej: szkole przy Izbie Rzemieślniczej Côtes d’Armor w Ploufragan.
- W dniach 20-24 października 2014 r. odbyła się wizyta studyjna ekspertów zagranicznych, w tym ze szkoły przy Izbie Rzemieślniczej Côtes d’Armor w Ploufragan, w czterech szkołach gastronomiczno-hotelarskich z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach projektu „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”.
- **Współpraca w ramach realizacji projektu „Produkt z Warmii i Mazur” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013:**
 - W dniach 2-5 kwietnia 2014 r. odbyła się pierwsza wizytacja delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w departamencie Côtes d’Armor w ramach projektu „Produkt z Warmii i Mazur”. Głównym celem wizytacji było zapoznanie się z funkcjonowaniem znaku promującego produkty regionalne w departamencie Côtes d’Armor „Produit en Bretagne” oraz przybliżenie realizacji, funkcjonowania, warunków przyznawania, uzyskania opinii przedsiębiorców z różnych sektorów gospodarki, którzy posługują się tym znakiem.
 - W dniach 26-29 listopada 2014 r. planowana jest druga wizytacja delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w departamencie Côtes d’Armor w ramach projektu „Produkt z Warmii i Mazur”.

Współpraca w zakresie polityki społecznej

- **Wizyta studyjna delegacji z departamentu Côtes d’Armor w Województwie Warmińsko-Mazurskim (29 czerwca – 4 lipca 2014 r.)**

30 czerwca 2014 r. goście uczestniczyli w spotkaniu w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Podczas spotkania Zastępca Dyrektora Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej przedstawiła prezentację na temat: „Działania pomocowe na rzecz osób bezdomnych podejmowane w Województwie Warmińsko-Mazurskim”, natomiast pracownik Biura ds. uzależnień ROPS, zaprezentował zagadnienia pn.: „System wsparcia przeciwdziałania przemocy w rodzinie w województwie warmińsko-mazurskim”.

W dalszej kolejności przedstawiciele delegacji udali się do:

- Specjalistycznego Ośrodka Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Olsztynie,
- Schroniska dla Osób Bezdomnych im. Sabiny Kuszniaków w Olsztynie.

Trzeci dzień pobytu w Województwie Warmińsko-Mazurskim rozpoczął się wyjazdem do Marwałdu, gdzie uczestnicy delegacji odwiedzili Dom Odzyskanych dla Życia „Markot”. Głównym tematem rozmów, obok bezdomności, były zadania realizowane przez ośrodki pomocy społecznej w kontekście osób wykluczonych (bezrobotnych, niepełnosprawnych) oraz zadania ośrodków pomocy społecznej na rzecz rodziny. Kolejnego dnia delegacja francuska udała się do siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Olsztynku. Podczas wizyty w ośrodku omówione zostały prezentacje na temat pracy Zespołów Interdyscyplinarnych, punktu konsultacyjnego, programu Duluth oraz Stowarzyszenia Wspierania Działań na Rzecz Osób Potrzebujących Pomocy "DROGA".

3 lipca 2014 r. goście z Francji udali się do Bartoszyc, gdzie w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie mieli okazję zapoznać się z systemem przeciwdziałania przemocy w rodzinie na terenie powiatu bartoszyckiego, w tym ze specyfiką funkcjonowania Niebieskiego Pokoju, który ułatwia kontakt z poszkodowanym dzieckiem oraz służy do przesłuchań m.in. osób nieletnich i innych doświadczających przemocy. Następnie goście udali się do siedziby Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Bartoszykach gdzie odbyło się spotkanie, podczas którego strona francuska zapoznała się z działalnością statutową i projektową MOPS oraz jego wewnętrznych jednostek i struktur organizacyjnych, w tym Środowiskowym Domem Samopomocy i Domem Dziennego Pobytu.

4. Włochy

Wizyty władz samorządowych w Prowincji Perugia

- Oficjalna wizyta Marszałka Jacka Protasa w Perugii odbyła się w dniach 9-13 kwietnia 2014 r. Celem wyjazdu było podsumowanie pięcioletniej, sformalizowanej współpracy pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Prowincją Perugia w kontekście dziesięcioletniej obecności Polski w Unii Europejskiej. Obchody tych rocznic były okazją do wspólnych rozmów na temat dalszego rozwoju współpracy ze szczególnym uwzględnieniem turystyki i kooperacji pomiędzy lotniskiem w Szymanach a regionalnym lotniskiem w Perugii.
- W dniach 8-13 czerwca odbyła się wizyta studyjna delegacji Samorządu Województwa na czele z Panem Witoldem Wróblewskim, Członkiem Zarządu Województwa, w Perugii. Głównym tematem spotkań była ekonomia społeczna i lotniska regionalne.

Współpraca z Polonią

Departament Współpracy Międzynarodowej nawiązał kontakt ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Polski w Umbrii. W tym kontekście Stowarzyszenie wykorzystało 33. edycję Wystawy Trufli Białej w Gubbio, organizowanej w dniach 30 października-3 listopada 2014 r., do promocji Warmii i Mazur. Na potrzeby tego wydarzenia zostały przesłane broszury i materiały promocyjne o regionie. Ponadto, obok udziału w Wystawie, 1 listopada 2014 r. Stowarzyszenie zorganizowało „Wieczór polski” z okolicznościowym koncertem, podczas którego również zaprezentowano Województwo Warmińsko-Mazurskie.

Współpraca w zakresie polityki jakości

- **Współpraca w zakresie realizacji „Programu poprawy jakości usług gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2004-2013” oraz przyjętego decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21 października 2014 r. programu „Poprawa jakości usług turystycznych, gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2014-2020”:**
 - Realizacja projektu w partnerstwie Fundacji Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach w Olsztynie z partnerami włoskimi: Prowincją Perugia i Akademią Smaku pt: „PWP Tradycyjna kuchnia na Warmii i Mazurach”. Projekt dotyczył szkolenia osób już pracujących w branży gastronomiczno-hotelarskiej w modułach: poznanie kawy, „arte bianca”, stosowanie napojów alkoholowych w kuchni, czekolada, cukiernictwo, zarządzanie w agroturystyce. Adresatami projektu były mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa z branży gastronomicznej z terenu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym członkowie sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”. Szkolenia prowadzone były przez wykładowców z Akademii Smaków w Perugii. Projekt finansowany ze środków POKL, Priorytet VIII Regionalne kadry gospodarki, Działanie 8.1 – Rozwój pracowników i przedsiębiorstw w regionie, Poddziałanie 8.1.1 Wspieranie rozwoju kwalifikacji zawodowych i doradztwo dla przedsiębiorstw.
 - Realizacja projektu w partnerstwie Fundacji Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach w Olsztynie z partnerem włoskim (Akademia Smaku) w zakresie: piekarnictwa, cukiernictwa i hotelarstwa, zaś w zakresie kuchni i kelnerstwa z partnerem francuskim (Izba Rzemieślnicza Côtes d’Armor) pt. „PWP Warmia Mazury Powiśle kulinarnym regionem Europy”. Projekt dotyczył szkolenia nauczycieli branży gastronomiczno-hotelarskiej z czterech szkół gastronomiczno-hotelarskich: Olsztyna, Elbląga, Ełku i Szczytna w następujących modułach: piekarnictwo, cukiernictwo, technik hotelarstwa, kucharz, kelner. Szkolenia były prowadzone przez wykładowców z Akademii Smaków w Perugii w zakresie: piekarnictwa, cukiernictwa i hotelarstwa, zaś w zakresie kuchni i kelnerstwa przez Izbę Rzemieślniczą Côtes d’Armor. Projekt finansowany ze środków POKL, Priorytet IX Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach, Działanie 9.4 – Wysoko wykwalifikowane kadry systemu oświaty.
 - 14-19 września 2014 r. – udział delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w wizycie studyjnej dotyczącej kategoryzacji obiektów turystyki wiejskiej oraz żywności naturalnej, tradycyjnej, regionalnej w Prowincji Perugia.
- **Współpraca miasteczek w ramach Międzynarodowego Stowarzyszenia Miast Cittaslow.**
 - W ramach prowadzenia biura Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow utrzymywane są codzienne kontakty z biurem i władzami Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow, którego siedziba mieści się w Orvieto w regionie Umbria.

- **Współpraca szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim z terenu Prowincji i Województwa w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”, projekt nr POKL.09.02.00-28-056/09 finansowany ze środków POKL w ramach działania 9.2 Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego:**
 - W ciągu roku odbyły się trzy wizyty studyjne nauczycieli ze szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim (Zespół Szkół nr 6 w Ełku, Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie, Zespół Szkół Gastronomicznych w Elblągu, Zespół Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie) we włoskich szkołach partnerskich biorących udział w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”:
 - 3-7 marca 2014 r. – wizyta studyjna nauczycieli cukierników w szkole partnerskiej w Asyżu.
 - 7-11 kwietnia 2014 r. – wizyta studyjna nauczycieli kelnerstwa w szkole partnerskiej Citta di Castello.
 - 19-23 maja 2014 r. – wizyta studyjna nauczycieli piekarnictwa w szkole partnerskiej w Spoleto.
 - W dniach 20-24 października 2014 r. odbyła się wizyta studyjna ekspertów zagranicznych w czterech szkołach gastronomiczno-hotelarskich z Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Eksperti ze szkół partnerskich przeprowadzili wizytacje zajęć prowadzonych z uczniami w Zespole Szkół Gospodarczych w Elblągu, Zespole Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Ełku oraz Zespole Szkół nr 2 im. J. Śniadeckiego w Szczytnie.
 - W polskich szkołach obecni byli przedstawiciele szkół z czterech krajów, w tym z włoskiej Prowincji Perugia, tj.: Państwowego Zespołu Szkół Hotelarskich, Gastronomicznych i Turystycznych w Spoleto, Państwowego Zespołu Szkół Gastronomicznych i Hotelarskich w Asyżu, szkoły przy Izbie Rzemieślniczej Côtes d’Armor w Ploufragan, szkół gastronomicznych z Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej w Chorwacji. Wizyta została zakończona konferencją podsumowującą projekt „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych” w Filharmonii Warmińsko – Mazurskiej w Olsztynie 23 października 2014 r.
- **Współpraca w ramach realizacji projektu „Produkt z Warmii i Mazur” finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013.**
 - W dniach 26-29 marca 2014 r. odbyła się pierwsza wizytacja delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Prowincji Perugia w ramach projektu „Produkt z Warmii i Mazur”. Głównym celem wizytacji było zapoznanie się z funkcjonowaniem znaku w regionie Umbria oraz przybliżenie realizacji, funkcjonowania, warunków przyznawania,

uzyskania opinii przedsiębiorców z różnych sektorów gospodarki, którzy posługują się znakiem.

- W dniach 12-15 listopada 2014 r. odbyła się druga wizytacja delegacji Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Prowincji Perugia w ramach projektu „Produkt z Warmii i Mazur”.

5. Niemcy

- **Kraj Związkowy Saksonia-Anhalt**

Podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Krajem Związkowym Saksonia-Anhalt

3 października 2014 r. w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie odbyło się uroczyste podpisanie listu intencyjnego pomiędzy Województwem Warmińsko-Mazurskim a Krajem Związkowym Saksonia-Anhalt. Zakładane w projekcie listu kierunki współpracy to rolnictwo i ochrona środowiska. Sformalizowanie dwustronnych kontaktów ma na celu ułatwienie realizacji wspólnych projektów. Sygnatariuszami listu byli ze strony polskiej Pan Wicemarszałek Jarosław Marek Słoma, ze strony niemieckiej Minister Rolnictwa i Środowiska Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt Pan dr Hermann Onko Aeikens. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych, regionalnych instytucji związanych z rolnictwem i ochroną środowiska, organizacji pozarządowych oraz mediów.

Samorządowe Forum Ekologiczne

W dniach 28-29 maja 2014 r. odbyło się w Rynie XV Samorządowe Forum Ekologiczne pn. „Alternatywne zagospodarowywanie odpadów z produkcji rolniczej – biogazownie rolnicze”. Tegoroczne Forum zostało zrealizowane w ramach projektu pn. „Ocena gospodarki odchodami z produkcji zwierzęcej i metod ich przetwarzania dla ochrony środowiska i zrównoważonej hodowli zwierząt w Europie”. Środki na realizację projektu pozyskano z programu LIFE+. Jednym z prelegentów Forum był przedstawiciel Ministerstwa Rolnictwa i Środowiska Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt, Pan Matthias Willenbockel, który przedstawił prezentację nt. „Biogazownie w niemieckim kraju związkowym Saksonia-Anhalt”.

Wizyta leśników z Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt

15 czerwca 2014 r. na Warmii i Mazurach gościła 41-osobowa grupa leśników z Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt. Przedsięwzięcie to zostało zrealizowane przez Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie we współpracy z Regionalną Dyrekcją Lasów Państwowych w Olsztynie. Podczas wizyty niemieccy leśnicy mieli okazję zwiedzić Nadleśnictwo Spychowo. Była to doskonała okazja do przedstawienia problematyki związanej z gospodarką leśną oraz wymiany polsko-niemieckich doświadczeń w zakresie użytkowania lasów i prowadzenia działań związanych z utrzymaniem trwałości

drzewostanów.

Dożynki w Magdeburgu

W dniach 20-21 września 2014 r. delegacja z Województwa Warmińsko-Mazurskiego już po raz kolejny wzięła udział w regionalnych Dożynkach w Magdeburgu, stolicy Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt. Na polach położonego nad Łabą parku *Elbauenpark Magdeburg* powstała Wioska Europejska, gdzie regiony partnerskie m.in. z Polski, Litwy i Łotwy miały okazję do promowania swoich walorów przyrodniczo-turystycznych, rolniczych oraz dziedzictwa kulinarnego. Warmia i Mazury obecne są na dożynkach w Magdeburgu już od 5 lat. Odwiedzający oprócz uzyskania informacji na temat oferty turystycznej Warmii i Mazur oraz dostępnej bazy noclegowej mieli również okazję spróbować wyjątkowych produktów regionalnych.

Niemieckie warsztaty w Brukseli

18 listopada 2014 r. w siedzibie Przedstawicielstwa Kraju Związkowego Saksonia-Anhalt w Brukseli odbyły się warsztaty pn. „Najlepsze rozwiązania w zarządzaniu zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym w Europie”. Warsztaty zostały zorganizowane przez Ministerstwo Rolnictwa i Środowiska Saksonii-Anhalt oraz Instytut ds. Polityki Strukturalnej i Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o. w Halle w ramach projektu WEEENModels finansowanego z Programu Life+. W przedsięwzięciu wzięły udział specjaliści z:

- Włoch: miasto Genua; przedsiębiorstwo IBridge z Genui specjalizujące się w doradztwie w branży teleinformatycznej; Zakłady Miejskie w Genui);
- Norwegii (przedsiębiorstwo LogiWEEE specjalizujące się w realizacji projektów dot. gospodarki zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym);
- Belgii: Agencja ds. Gospodarki Odpadami z Flandrii;
- Niemiec: MLU, Instytut ds. Polityki Strukturalnej i Rozwoju Gospodarczego Sp. z o.o. w Halle; Klaster ds. Gospodarki Recyklingowej;
- Polski: przedstawiciel Departamentu Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie.

Podczas przedsięwzięcia zostały przedstawione główne problemy związane z wypełnieniem założeń dyrektywy 2012/19/UE w sprawie zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Ponadto zostały zaprezentowane najefektywniejsze systemy zbiórki zużytego sprzętu oraz stopień implementacji dyrektywy UE o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym do prawa krajowego. Drugi panel poświęcony został możliwościom współpracy na poziomie europejskim w zakresie unieszkodliwiania odpadów i ochrony środowiska.

Udział Magdeburckiego Teatru Lalek w XVIII Olsztyńskim Tygodniu Teatrów Lalkowych ANIMA

20 listopada 2014 r. gościem XVIII Olsztyńskiego Tygodnia Teatrów Lalkowych ANIMA był Magdeburcki Teatr Lalek, który wystawił dwa przedstawienia pt. „Syrena w wannie”. Partnerem

przedsięwzięcia był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Udział niemieckiego teatru był efektem wizyty Pani Katrin Gellrich, dramaturga z Magdeburgskiego Teatru Lalek, która miała miejsce w zeszłym roku na zaproszenie Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Współpraca parków krajobrazowych

W wyniku ścisłej współpracy pomiędzy Welskim Parkiem Krajobrazowym i niemieckim Naturpark Droemling w dniach 3-9 sierpnia 2014 r. na terenie Welskiego Parku Krajobrazowego zorganizowano spotkanie przyrodnicze młodzieży z Polski i Niemiec, którego celem była wymiana doświadczeń w pracy na rzecz przyrody oraz pogłębianie świadomości pro-przyrodniczej młodych uczestników wymiany.

6. Chorwacja

W wyniku podpisanego w 2012 roku porozumienia, współpraca Województwa Warmińsko-Mazurskiego i Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej opiera się na następujących obszarach:

1. Współpracy w zakresie realizacji „Programu poprawy jakości usług gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2004-2013” oraz przyjętego decyzją Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 21.10.2014 programu „Poprawa jakości usług turystycznych, gastronomicznych i hotelarskich w regionie Warmii i Mazur w latach 2014-2020”:

- Województwo Warmińsko-Mazurskie wspierało region splicko-dalmatyński w procedowaniu o członkostwo w Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne. W efekcie, w dniach 21-24 października 2013 r. przedstawiciel Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej wziął udział w Forum Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne, które odbyło się w regionie Rugii w Niemczech. Podczas forum chorwacki region przyjęty został w poczet członków Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne jako region kandydujący. 12-14 maja 2014 r. Żupania Splicko-Dalmatyńska otrzymała statut regionu członkowskiego podczas rocznego Forum Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne;
- 28-30 sierpnia 2014 r. – udział w Festiwalu Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle delegacji Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej połączony z wizytą studyjną dotyczącą ekomarin i szkół gastronomicznych;
- 14-19 września 2014 r. – udział delegacji Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej wraz z delegacją Województwa Warmińsko-Mazurskiego i delegacją Departamentu Côtes d’Armor w wizycie studyjnej dotyczącej kategoryzacji obiektów turystyki wiejskiej oraz żywności naturalnej, tradycyjnej, regionalnej w Prowincji Perugia;
- 27-30 września 2014 r. – udział producentów chorwackich w Targach „Smaki Regionów” w Poznaniu przy stoisku członków sieci „Dziedzictwo Kulinarne Warmia Mazury Powiśle”.

- 2. Współpraca szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim z terenu Żupanii w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”, projekt nr POKL.09.02.00-28-056/09 finansowany ze środków POKL w ramach działania 9.2 Priorytet IX – Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach Działanie 9.2 – Podniesienie atrakcyjności i jakości szkolnictwa wyższego:**
- W ciągu roku odbyły się dwie wizyty studyjne nauczycieli ze szkół o profilu gastronomiczno-hotelarskim (Zespół Szkół nr 6 w Elku, Zespół Szkół nr 2 w Szczytnie, Zespół Szkół Gastronomicznych w Elblągu, Zespół Szkół Gastronomiczno-Spożywczych w Olsztynie) w chorwackich szkołach partnerskich biorących udział w projekcie systemowym „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”:
 - 17-21 marca 2014 r. – wizyta studyjna nauczycieli – kucharzy w szkole partnerskiej w Splicie;
 - 26-30 maja 2014 r. – wizyta studyjna nauczycieli zawodu technik hotelarstwa w szkole partnerskiej w Splicie.
 - W dniach 20-24 października 2014 r. odbyła się wizyta studyjna ekspertów zagranicznych, w tym ze szkół chorwackich, w czterech szkołach gastronomiczno-hotelarskich z Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach projektu „Model kształcenia w branży gastronomiczno-hotelarskiej połączony z systemem walidacji kwalifikacji i kompetencji formalnych”.
- 3. Wsparcie procedury przystąpienia Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej do Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarne.**
- 28-30 sierpnia 2014 r. – udział w Festiwalu Dziedzictwa Kulinarne Warmia Mazury Powiśle delegacji Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej połączony z wizytą studyjną w miasteczkach Cittaslow na Warmii i Mazurach.

III Forum Regionów Polski i Chorwacji w Primošten

Forum zorganizowane w dniach 5-7 czerwca 2014 r. przez Chorwacki Związek Żupanii oraz Związek Województw Rzeczypospolitej Polskiej, poświęcone było m.in. możliwościom wykorzystania środków unijnych dla rozwoju regionalnego, inteligentnej specjalizacji regionów w kontekście nowego okresu programowania oraz roli Europejskiego Ugrupowania Współpracy Terytorialnej Środkoeuropejskiego Korytarza Transportowego (CETC) dla rozwoju regionów Chorwacji i Polski. Delegacji Związku Województw RP towarzyszyli m.in. Wicemarszałek Senatu RP Maria Pańczyk-Pozdziej, Wiceprezes Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości Dariusz Szewczyk, Doradca Zarządu Związku Banków Polskich Piotr Matwiej. Wśród honorowych gości obecna była także Ambasador Republiki Chorwacji w RP J.E. Andrea Bekić oraz Ambasador Rzeczypospolitej Polskiej w Republice Chorwacji J.E. Maciej Szymański.

Forum Regionów Polski i Chorwacji organizowane jest od 2012 roku cyklicznie, naprzemiennie w Polsce i w Chorwacji. Współpraca ze Związkiem Żupanii Chorwackich zainicjowana została

w 2011 roku, kiedy w dniach 10-12 sierpnia 2011 r. z wizytą w Województwie Warmińsko-Mazurskim przebywała delegacja Związku Żupanii Chorwackich. Podczas trwającego wówczas Konwentu Marszałków Województw RP, podpisany został list intencyjny o współpracy pomiędzy dwiema organizacjami.

Wizyta delegacji Województwa w Żupanii Splicko-Dalmatyńskiej

W czasie wrześniowej oficjalnej wizyty delegacja na czele z Panem Marszałkiem Jackiem Protasem spotkała się z Żupanem Splicko-Dalmatyńskim, Panem Zlatko Ževrnja. Ponadto wzięła udział w regatach „Mrduja Boat Regatta“. Oficjalne rozmowy wóldarzy dotyczyły między innymi promocji turystyki w obydwu regionach oraz współpracy lotnisk regionalnych.

7. Chiny

Samorząd Województwa prowadzi formalną współpracę z chińską Prowincją Heilongjiang na podstawie Protokołu uzgodnień podpisanego 18 lutego 2005 r. przez ówczesne władze regionów.

Wizyta delegacji z Prowincji Heilongjiang

30 października 2014 r. w Województwie Warmińsko-Mazurskim przebywała czteroosobowa delegacja Prowincji Heilongjiang na czele z Przewodniczącym Ludowej Politycznej Konferencji Konsultatywnej Chin, Komitetu Prowincjonalnego Prowincji Heilongjiang. Delegaci wzięli udział w spotkaniu na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim, w firmie POLMLEK w Lidzbarku Warmińskim oraz spotkali się z Panią Anną Wasilewską, Członkiem Zarządu Województwa. Wizyta była okazją do ustalenia przyszłych planów współpracy, w tym:

- nawiązania współpracy pomiędzy Uniwersytetem Warmińsko-Mazurskim a uniwersytetami w Prowincji Heilongjiang (wymiana studentów, kadry naukowej, nauka języka chińskiego na UWM);
- przedstawienia oferty eksportowej ze strony polskiej dla chińskich przedsiębiorców i oficjeli. Oferta eksportowa: polskie jabłka, wyroby mleczarskie, produkty mięsne;
- obchodów XX-lecia nawiązania stosunków w 2015 roku;
- stworzenia międzyregionalnego projektu badawczego, który miałby się zająć przygotowaniem informacji na temat Polonii żyjącej w Harbinie i Prowincji Heilongjiang w pierwszej połowie XX wieku. Projekt miałby się zakończyć konferencją naukową;
- wystawy zdjęć śladów polskich w Harbinie w Galerii Marszałkowskiej.

8. Słowacja

Współpraca w zakresie turystyki

Współpraca między Samorządem Województwa Warmińsko-Mazurskiego a Samorządem Województwa Bańsko-Bystrzyckiego realizowana jest na podstawie Porozumienia o Współpracy podpisanego w dniu 8 lipca 2003 r.

- Działając w oparciu o podpisany list intencyjny, przedstawiciele Województwa Bańsko-Bystrzyckiego potwierdzili zainteresowanie współpracą w zakresie promocji regionów na stoiskach partnerskich podczas międzynarodowych targów turystycznych. W 2014 r. wystosowali zaproszenie na targi SlovakiaTour w Bratysławie, podczas których region Warmii i Mazur promował się na stoisku regionalnym Bańskiej Bystrzycy (30 stycznia – 2 lutego br.). Celem wyjazdu była wymiana doświadczeń w dziedzinie turystyki między regionami partnerskimi oraz promocja turystyczna Warmii i Mazur na rynku słowackim.
- Kierując się zasadami dobrej współpracy międzyregionalnej, Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego zaprosił przedstawicieli regionu ze Słowacji do uczestnictwa na stoisku Warmii i Mazur podczas Międzynarodowych Targów Turystycznych Tour Salon w Poznaniu (23-25 października br.). Przedstawiciele Województwa Bańsko-Bystrzyckiego promowali potencjał turystyczny swojego regionu, w szczególności ofertę zimową oraz źródła termalne na Słowacji.

9. Szwecja

Uchwała Sejmiku Województwa w sprawie wypowiedzenia porozumienia o współpracy z Kommunförbundet Halland w Szwecji

Sejmik Województwa w maju 2014 r. podjął uchwałę w sprawie wypowiedzenia porozumienia o współpracy Województwa z Kommunförbundet Halland w Szwecji. Tym samym zakończyła się trwająca od 2000 r. formalna współpraca obu regionów. Główną ideą umowy było wzmocnienie współpracy bilateralnej i przyczynienie się do rozwoju obu regionów. O aktywnych kontaktach Warmii i Mazur z Halland można mówić do roku 2008, kiedy miały miejsce ostatnie wzajemne wizyty oficjalnych władz samorządowych. Kolejne lata wskazywały na zmniejszające się zainteresowanie strony szwedzkiej wspólnymi inicjatywami. Efektem tej tendencji było zaprzestanie kontaktów oficjalnych i roboczych między regionami.

II. Niesformalizowana współpraca międzynarodowa Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Austria

Przedstawiciele Polonii na Warmii i Mazurach

4 czerwca 2014 r. odbyła się wizyta pięcioosobowej delegacji dziennikarzy „Polskiego Radia w Górnej Austrii”. Goście zwiedzili historyczne zakątki Warmii i Mazur jak również wspólnie z dziennikarzami z lokalnych stacji radiowych uczestniczyli w warsztatach dziennikarskich. W programie pobytu znalazło się między innymi zwiedzanie zamku krzyżackiego w Nidzicy oraz Interaktywnego Muzeum Państwa Krzyżackiego w Działdowie. Ponadto, podczas wizyty w siedzibie Ośrodka Badań Naukowych w Olsztynie redaktorzy wysłuchali prelekcji o życiu i twórczości Mikołaja Kopernika i jego związkach z naszym regionem. Goście odwiedzili również Ostródę i Nidzicę – gospodarzy tegorocznych międzynarodowych zawodów sportowych Warmia Mazury Senior Games. Spotkania były okazją do promocji idei projektu i ukazania potencjału marketingu sportowego naszego regionu.

Wizyta dziennikarzy i przedsiębiorców w regionie

14 listopada 2014 r. przedsiębiorcy i dziennikarze z Austrii i Niemiec przebywali na Warmii i Mazurach w ramach misji organizowanej przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach projektu „Promocja gospodarcza Warmii i Mazur 2013+”. Goście spotkali się z przedstawicielami lokalnych firm, którzy są zainteresowani współpracą z partnerami biznesowymi. Delegacjom zagranicznym towarzyszyli przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz eksperci Centrum Obsługi Inwestorów i Eksporterów. „Warmia i Mazury Atrakcyjny Partner Gospodarczy“ to kolejny etap promocji potencjału gospodarczego regionu.

2. Belgia

Współpraca w zakresie turystyki

- Udział w 56. edycji Międzynarodowych Targów Turystycznych „Salon des Vacances“ w Brukseli (6-10 lutego 2014 r.). Tematem wiodącym była turystyka piesza i rowerowa oraz pływanie i golf. W tegorocznym wydarzeniu wzięło udział ponad 700 wystawców z 65 krajów. Region Warmii i Mazur prezentował się na polskim stoisku narodowym, które zostało zaaranżowane zgodnie z nową linią kreatywną „kampanii bajkowej”, promującej Polskę za granicą hasłem „Przyjedź i znajdź swoją bajkę”. W promocji regionów uczestniczył Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Brukseli. Na stoisku Warmii i Mazur, w związku z 100 rocznicą wybuchu I wojny światowej, po raz pierwszy na targach zaprezentowano folder z mapą „Szlak Frontu Wschodniego I Wojny Światowej”. Goście odwiedzający stoisko wykazywali szczególne zainteresowanie pobylem w Krainie

Wielkich Jezior Mazurskich oraz możliwością zwiedzania regionu rowerem, a także pobytów w gospodarstwach agroturystycznych, które są coraz bardziej popularne wśród Belgów. Znaczna część pytań dotyczyła również możliwości dojazdu na Warmię i Mazury oraz funkcjonowania komunikacji w regionie. Podobnie jak w latach ubiegłych, odwiedzający targi zainteresowani byli również otrzymaniem gotowej oferty przyjazdowej do naszego regionu, obejmującej kompleksowy program pobytu.

- Organizacja wizyty studyjnej w Województwie Warmińsko-Mazurskim dla dziennikarzy branży turystycznej z Belgii zainteresowanych tematyką SPA&Wellness (24-28 kwietnia 2014 r.) Dziennikarze rekomendowani przez Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Brukseli reprezentowali zarówno prasę drukowaną, jak i media wirtualne (internet). Wizyta studyjna miała na celu zaprezentowanie uczestnikom przede wszystkim centrów SPA i Wellness usytuowanych w 3- i 4-gwiazdkowych hotelach na Warmii i Mazurach oraz zachęcenie ich do promocji tego typu wypoczynku oferowanego przez nasz region wśród mieszkańców Belgii. Efektem wyjazdu są artykuły prasowe promujące Warmię i Mazury w największych francuskojęzycznych magazynach podróżniczych oraz lifestylowych (m.in. Voyage2be, Le Temps de Vivre).
- Przygotowanie prezentacji usług SPA i Wellness oferowanych na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Dom Polski Wschodniej w Brukseli oraz Polski Ośrodek Informacji Turystycznej w Brukseli zwrócił się do Departamentu Turystyki z propozycją zorganizowania prezentacji usług SPA&Wellness oferowanych na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach corocznego spotkania dla dziennikarzy pt. „Friends of Poland“. Spotkanie odbyło się 21 listopada 2014 r. w Domu Polski Wschodniej w Brukseli.

Wizyta studyjna laureatek konkursu „A co Ty wiesz o UE?”

II edycja konkursu z wiedzy o Unii Europejskiej w tym roku zorganizowana została pt. „A co Ty wiesz o UE?”. Tym razem laureatkami zmagania uczniów szkół średnich zostały 3 uczennice z Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2 w Pasłęku. Nagrodą ufundowaną przez Samorząd Województwa była trzydniowa wizyta studyjna w Brukseli w dniach 15-19 września 2014 r. Laureatki miały okazję zwiedzić siedzibę Rady Unii Europejskiej, Komisji Europejskiej, Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury czy Komitetu Regionów. Znalazły się w grupie nielicznych zwiedzających mogących usiąść w sali obrad podczas szczytu UE czy zobaczyć miejsce pracy europarlamentarzystów. Spotkały się również z pracownikami polskich placówek w Brukseli – Ambasadą RP oraz Stałym Przedstawicielstwem RP przy Unii Europejskiej. W Domu Polski Wschodniej wysłuchały prelekcji nt. działalności Biura Regionalnego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli.

Celem przedsięwzięcia jest propagowanie wiedzy o Unii Europejskiej i funduszach unijnych, uświadomienie znaczenia UE jako organizacji ponadpaństwowej oraz kształtowanie proeuropejskich postaw i chęci aktywnego uczestnictwa w budowaniu zjednoczonej Europy. Tegoroczny konkurs przygotowało Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” oraz Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Olsztynie. Przygotowaniem wizyty

studyjnej w Brukseli zajęło się Biuro Regionalne Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Brukseli oraz Departament Współpracy Międzynarodowej.

Współpraca w zakresie kultury

- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku**

W dniach 16-18 maja 2014 r. delegacja muzeum uczestniczyła w obchodach dziesiątej rocznicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Uroczystości odbyły się w esplanadzie Solidarności przy Parlamencie Europejskim w Brukseli. W realizacji tego wydarzenia uczestniczyły polskie biura regionalne w Brukseli, a także placówki dyplomatyczne, w tym Stałe Przedstawicielstwo RP przy UE, Ambasada RP przy Królestwie Belgii oraz Polska Organizacja Turystyczna i Instytut Polski. Województwo Warmińsko-Mazurskie zaprezentowało zwiedzającym dioramę Bitwy pod Grunwaldem, która gromadziła wokół siebie rzesze zwiedzających. Diorama to ponad 1300 figurek na 6 m² pokazujących poszczególne fazy bitwy pod Grunwaldem. Każda z tych figurek jest inna, zindywidualizowana i wykonana z największą dbałością o szczegóły historyczne. Dioramę wykonała pracownia modelarska Reko z Warszawy pod kierownictwem Jana Nałęcza. Na co dzień Diorama znajduje się w Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku.

Udział delegacji Województwa w posiedzeniu Konwentu Przewodniczących Sejmików RP

W Brukseli odbyły się „Open Days” (5-7 października 2014 r.) z udziałem sześciu tysięcy samorządowców z regionów i miast całej Europy. W trakcie tego spotkania zorganizowany został również Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP. Przewodniczący Sejmików z całej Polski brali również udział w kilkudziesięciu warsztatach i sesjach tematycznych. Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP jest organem opiniodawczo-doradczym ZWRP. Został powołany podczas obrad XVI Zgromadzenia Ogólnego ZWRP w dniu 2 kwietnia 2009 r. w Gdańsku. Konwent Przewodniczących Sejmików Województw RP składa się z przewodniczących sejmików województw. Posiedzenie I Konwentu Przewodniczących Sejmików Województw RP miało miejsce w dniach 25-26 czerwca 2009 r. w Mrągowie.

3. Finlandia

Współpraca w zakresie promocji gospodarczej

- **Prezentacja Warmii i Mazur w Helsinkach**

Wizyta przedstawicieli Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Helsinkach odbyła się w dniach 8-11 maja 2014 r. Delegacja z województwa na czele z Przewodniczącym Komisji Współpracy Międzynarodowej Sejmiku Województwa spotkała się z przedstawicielami administracji i fińskiego świata biznesu. Głównym tematem rozmów była prezentacja potencjału i oferty gospodarczej Warmii i Mazur. Nie zabrakło również spotkania z tamtejszą Polonią i degustacji regionalnych wyrobów. Przedsięwzięcie zostało zorganizowane we współpracy

z Ambasadą RP w Helsinkach.

- **Przedsiębiorcy oraz dziennikarze z Finlandii i Szwecji gościli w Pasłęku na konferencji „Otwarcia na Skandynawię” – 24 września 2014 r.**

Wydarzenie „Otwarcia na Skandynawię” odbyło się po raz drugi i jest jednym z punktów programu przyjazdowej misji gospodarczej gości ze Skandynawii - goście z krajów nordyckich poznali potencjał inwestycyjny i eksportowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego, dyskutowali także o możliwościach rozwoju współpracy gospodarczej regionu ze Skandynawią. Wśród tematów poruszanych podczas spotkania były m.in. zadania działającego w Finlandii Gospodarczego Ambasadora Warmii i Mazur, warunki inwestowania w specjalnych strefach ekonomicznych, możliwości finansowania ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego oraz wizerunek województwa w oczach przedstawicieli biur handlowych ambasad Danii, Norwegii, Szwecji i Finlandii. Wśród zaproszonych do rozmów goście znaleźli się m.in. przedstawiciele instytucji otoczenia biznesu, przedsiębiorcy, dziennikarze oraz samorządowcy.

Współpraca w zakresie kultury

- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu**

W dniach 29-31 sierpnia 2014 r. po raz trzeci odbył się Integracyjny Festiwal Tańca i Teatru w Turku. W tegorocznej edycji wystąpili artyści niepełnosprawni i sprawni z Irlandii, Finlandii i Polski. Nasz kraj reprezentowała grupa taneczna „Hipnoza”. Na scenie centrum Vimma w Turku (placówka działająca w obszarze kultury, aktywności młodych, w pełni dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami) wystąpiły grupy teatralne i taneczne prezentujące różnorodne pod względem formy i treści programy. W ramach festiwalu odbyły się również warsztaty choreoterapii i plastyczne, happening uliczny, wykłady oraz działania integrujące osoby sprawne i niepełnosprawne. Festiwal służył szeroko pojętej integracji oraz przełamywaniu stereotypów dotyczących aktywności artystycznej, społecznej osób z niepełnosprawnościami. Współpraca CSE Światowid z fińską organizacją Kynnys z Turku ma swoje początki w 2009 r., od udziału w międzynarodowym projekcie „Vielfalt in Europa – Variety in Europe” w Rostocku.

- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Sętbarku**

W dniach 2-3 sierpnia 2014 r. Muzeum Bitwy pod Grunwaldem wraz z rycerzami z Bractwa w Mrągowie reprezentowali Warmię i Mazury na festiwalu kultury średniowiecznej w fińskiej Kouvala.

4. Niemcy

a) Bawaria

- **Odnawialne źródła energii szansą rozwoju Warmii i Mazur**

W dniach 23-28 czerwca 2014 r. z inicjatywy Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego, Ambasady RP w Berlinie i Stowarzyszenia *Energievision Frankenthal*

w Kronach została zorganizowana wizyta studyjna w Bawarii pt. „Odnawialne źródła energii szansą rozwoju Warmii i Mazur”. Przedsięwzięcie finansowane było ze środków Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz ze środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 – Pomoc Techniczna Schemat III Wdrożenie Planu Działania KSOW.

W wizycie wzięło udział 30 osób: 24 rolników, inwestorów budowy biogazowni, farm fotowoltaicznych, elektrowni wiatrowych, ekspertów ds. odnawialnych źródeł energii z instytucji zajmujących się tematyką rolnictwa i ochrony środowiska oraz 5 przedstawicieli Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie. Celem wizyty był wzrost wiedzy nt. wykorzystania odnawialnych źródeł energii w Bawarii, w tym funkcjonowania instalacji do produkcji biogazu, elektrociepłowni na biomasę, farm słonecznych, elektrowni wiatrowych oraz gmin samowystarczalnych energetycznie.

- **Współpraca szkół**

Udzielenie Gminie Olsztyn pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie części kosztów wymiany młodzieży pomiędzy Zespołem Szkół Ogólnokształcących nr 7 w Olsztynie a Mönchberg Volksschule w Würzburgu w dniach 25-31 maja 2014 roku.

- a) **Inne przedsięwzięcia zrealizowane z partnerami z Niemiec**

- Udział Samorządu Województwa w **Międzynarodowych Targach Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa Grüne Woche 2014**. W dniach 17-26 stycznia 2014 roku w Berlinie odbyły się Międzynarodowe Targi Gospodarki Żywnościowej, Rolnictwa i Ogrodnictwa – Grüne Woche 2014. Jest to najważniejsze i największe branżowe spotkanie producentów i przetwórców żywności z całego świata. Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego czynnie uczestniczył w imprezie targowej prezentując szeroką ofertę regionalnych firm branży rolno-spożywczej, rodzimy folklor oraz inicjatywy lokalnych społeczności. W targach udział wzięli przedstawiciele Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz instytucji zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich i rolnictwa. Osoby te uczestniczyły w konferencji prasowej organizowanej przez Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi dot. między innymi Wspólnej Polityki Rolnej, nowego okresu programowania, spotkaniach z przedstawicielami innych samorządów i instytucji w celu zacieśnienia kontaktów w ramach ustalonych wcześniej obszarów współpracy oraz panelach dyskusyjnych. Województwo Warmińsko-Mazurskie prezentowane było między innymi przez: Spółdzielnię Producentów Drobiu MARPOL, Browar Kormoran Sp. z o.o., Masarnię Warmińską – Szymon Masłowski. Zaprezentowane też zostały produkty producentów zrzeszonych w Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarne Warmia, Mazury i Powiśle. Odbyły się również występy artystyczne zespołu

folklorystycznego oraz wykonanie pokazów rękodzieła przez twórcę ludowego ze Stowarzyszenia „Konik Mazurski” z Kętrzyna.

- Samorząd Województwa udzielił Gminie Miejskiej Lidzbark Warmiński pomocy finansowej w formie dotacji celowej na dofinansowanie części kosztów partnerskiej wymiany młodzieży w dniach 18-24 maja 2014 r. (wyjazd uczniów z Gimnazjum nr 1 w Lidzbarku Warmińskim do Chrześcijańskiego Gimnazjum w Jenie) i 28 września – 4 października 2014 r. (przyjazd uczniów z Chrześcijańskiego Gimnazjum w Jenie do Gimnazjum nr 1 w Lidzbarku Warmińskim).
- **Otwarcie bazy hausbootów w Elblągu w dniu 7 czerwca 2014 r.** (koordynacja: Biuro Regionalne WW-M w Elblągu). W ramach zrealizowanego pierwszego etapu projektu pn. *Pętla Żuławska – rozwój turystyki wodnej* został rozbudowany i zmodernizowany elbląski port żeglarski. Posiada 40 miejsc przy kei. Oferuje prąd i wodę na kei, sanitariaty z ciepłą wodą, możliwość drobnych napraw w warsztacie, noclegi i miejsca na namioty. Ta nowoczesna żeglarska infrastruktura przyciągnęła do Elbląga jednego z większych niemieckich touroperatorów KUHNLE – TOURS, który w sezonie żeglarskim otworzył w Elblągu bazę hausbootów. Hausbooty z niemieckimi turystami pływały po Pętli Żuławskiej i Zalewie Wiślanym, przyczyniając się do promocji szlaków wodnych zachodniej części Województwa Warmińsko-Mazurskiego, m.in. MDW E 70 i MDW E 40.
- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie** kontynuuje program „Wirtualne rekonstrukcje pałaców w Prusach Wschodnich” realizowanego we współpracy z Instytutem Herdera w Marburgu. W Olsztynie odbyły się dwa seminaria połączone z wyjazdami w teren do Drogosz, Gładysz i Słobit.

5. Litwa

Delegacja Samorządu Województwa na uroczystościach państwowych

W dniach 4-6 lipca 2014 r. delegacja Województwa, na czele z Panią Anną Wasilewską, Członkiem Zarządu Województwa wzięła udział w obchodach Dnia Mendoga w Kownie. Wydarzeniu towarzyszył Międzynarodowy Plener Malarski Grunwald Art wraz z wystawami poplenerowymi w Muzeum w Trokach na Litwie. W plenerze uczestniczyło 13 artystów. Koordynatorem wydarzenia było Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie.

Współpraca Urzędów Pracy

Współpraca WUP w Olsztynie z Wileńską Terytorialną Giełdą Pracy opiera się na Porozumieniu o współpracy podpisanym w 1999 r., a także na sporządzanych każdego roku Protokołach Wykonawczych do Porozumienia. Podczas seminariów, będących podstawową formą spotkań w ramach prowadzonej współpracy, inicjowane są działania na rzecz integracji rynku pracy obu regionów. Podejmowane są również wspólne przedsięwzięcia pozwalające na wzajemne wykorzystanie dobrych praktyk i doświadczeń służących zmniejszeniu poziomu bezrobocia

i łagodzeniu jego skutków, w tym m.in. wymiana doświadczeń w zakresie doradztwa zawodowego, pośrednictwa pracy, a także projektów realizowanych przy nakładach finansowych pochodzących ze środków Unii Europejskiej.

W roku 2014 zorganizowano dwa 3-dniowe seminaria, każde dla 10 osób (przedstawicielei Wileńskiej Terytorialnej Giełdy Pracy oraz Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie), podczas których poruszano zagadnienia dotyczące:

- zasad obowiązujących w okresie nowej perspektywy finansowej Unii Europejskiej na lata 2014-2020;
- innowacyjności w postrzeganiu miejscowych zabytków, jako pomysłu na biznes z wykorzystaniem dotacji pochodzących z Unii Europejskiej;
- współpracy Służb Zatrudnienia z samorządami lokalnymi i pracodawcami;
- zapoznania się z funkcjonowaniem gospodarstwa agroturystycznego „Mazurski Dwór” w Olecku jako formą lokalnej przedsiębiorczości;
- współpracy z partnerami socjalnymi, w celu zwiększenia zatrudnienia i podwyższenia efektywności działań służb zatrudnienia;
- gwarancji i Inicjatywy dla Młodych – programów wspierających osoby młode na rynku pracy po obu stronach granicy.

Współpraca w zakresie zdrowia

- **Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie**

- Od września 2012 r. Wojewódzka Stacja Pogotowia Ratunkowego w Olsztynie wspólnie ze Szpitalem w Łoździejach w ramach Programu Współpracy Transgranicznej „Litwa-Polska” realizowała projekt „Kształtowanie współpracy transgranicznej w obszarze działań związanych z zarządzaniem w sytuacjach kryzysowych”, którego celem była m.in. współpraca i zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców obszaru przygranicznego. W ramach realizacji projektu WSPR kupiła m.in. nowoczesny sprzęt do karet, dodatkowy system powiadamiania zespołów ratownictwa medycznego, przeszkoliła z kwalifikowanej pierwszej pomocy blisko 200 policjantów z naszego województwa oraz zorganizowała wspólne ćwiczenia służb ratowniczych. Realizacja projektu zakończyła się 30 czerwca 2014 r.

Współpraca w zakresie kultury

- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie**

- Udział przedstawicieli Muzeum w międzynarodowej konferencji archeologicznej Horizons of archival Archaeology w Nidzie na Mierzei Kurońskiej (Litwa) i w posiedzeniu plenarnym Komisji KAFU (Kommission zur Erforschung von Sammlungen Archäologischen Funde und Unterlagen aus dem nordöstlichen Mitteleuropa) w dniach 12-15 czerwca 2014 r. Komisję tę powołano w celu skoordynowania działań w zakresie prowadzenia studiów nad zbiorami zabytków i zasobami archiwalnej dokumentacji z badań archeologicznych realizowanych do 1945 r. w środkowej i północno-wschodniej Europie,

ze szczególnym uwzględnieniem obszarów: Polski, Litwy, Łotwy, Obwodu Kaliningradzkiego Federacji Rosyjskiej oraz – w dalszej perspektywie – Białorusi i Ukrainy. Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie jest jedyną polską instytucją, która ma dwóch przedstawicieli w składzie zarządu KAFU.

- Wystawa fotogramów Piotra Wdowiaka „Śladami wspólnej historii Orła, Gryfa i Pogoni” (5 lipca – 25 sierpnia 2014 r.). Przedsięwzięcie zostało objęte patronatem Konsula Honorowego Republiki Litewskiej w Olsztynie.

- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku**

- Muzeum było partnerem w międzynarodowym projekcie przygotowanym wspólnie z Ośrodkiem Rozwoju Współpracy Międzyregionalnej INTERMARIUM w Olsztynie oraz ze Stowarzyszenia „Parcuns” z Kowna. Projekt nosił nazwę Grunwaldzka Akademia Miecza i miał na celu integrację grup rycerskich z Warmii i Mazur oraz Litwy, a także naukę fechtunku bronią średniowieczną oraz naukę tańca dawnego. W ramach akademii odbyły się cztery trzydniowe obozy w Nidzicy, Olsztynie, Mrągowie i Kownie. Trenerami podczas warsztatów byli najlepsi rycerze na świecie, zrzeszeni w Polskim Stowarzyszeniu Walk Rycerskich i International Medieval Combat Federation. Projekt rozpoczął się w styczniu 2014 r., a zakończył w kwietniu 2014 r.
- W maju 2014 r. Muzeum wspólnie ze Stowarzyszeniem „Parcuns” z Kowna realizowało na Polach Grunwaldu młodzieżowy projekt, w którym brało udział trzydzieści młodych osób z Polski i Litwy. Projekt podkreślał 226 lat współpracy obydwu nacji w Rzeczypospolitej obojga narodów oraz 10 lat w Unii Europejskiej. Finansowany był z Polsko-Litewskiego Funduszu Wymiany Młodzieży, dotacji Samorządu Województwa oraz Kaunas Technology University. Młodzież oprócz dyskusji, wykładów i warsztatów przygotowywała scenografię do zbliżającej się Nocy Muzeów – makietę drewnianego zamku w Raciszkach w skali 1:3.

- **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie**

- Współorganizacja z Węgorzewskim Centrum Kultury „Spotkania z tradycją wileńską – Kaziuki nad Węgorapą”, gdzie odbył się kiermasz Kaziukowy, podczas którego twórcy ludowi z Litwy mogli zaprezentować swój dorobek kulturowy. Kiermaszowi towarzyszyły występy zespołów z Litwy: Borowiczanka z Czarnego Boru i Kapela Niemenczyńska z Niemenczyna.
- Udział w kiermaszu wystawców z Litwy w imprezie „Święto Wiosny” (12 kwietnia 2014 r.).

Współpraca w zakresie ochrony środowiska

- **Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej**

Udział w transgranicznym projekcie „Rozwój nowych produktów turystycznych Euroregionu Szeszupa” w ramach programu Litwa-Polska finansowanego przez Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego. Projekt realizowany jest przez Biuro Sakiai Euroregionu Szeszupa w partnerstwie z władzami samorządowymi ze strony litewskiej i polskiej, między innymi z Gminą Dubeninki,

na terenie której położony jest Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej. W ramach działań przewidziano szkolenia, wyjazdy studyjne i konferencje oraz opracowanie tras pieszych i rowerowych dla 17 miejscowości położonych po dwóch stronach granicy.

16 września 2014 r. Park Krajobrazowy Puszczy Rominckiej gościł 40-osobową grupę Litwinów – przedstawiciele branży turystycznej, którzy w ramach dwudniowego wyjazdu studyjnego poznawali atrakcje turystyczne wszystkich miejsc objętych projektem. 22 i 23 września w siedzibie Parku w Żytkiejmach odbyło się szkolenie z zakresu wykorzystania narzędzi internetowych w e-marketingu turystycznym, w którym uczestniczyli przedstawiciele instytucji z polskiej strony. 26 września w siedzibie Parku odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona walorom turystycznym pogranicza i ich udostępnieniu. Przedstawiciel Parku uczestniczył także w targach turystycznych w Sejnach oraz w konferencji podsumowującej, która odbyła się w ostatni weekend września w Sakiai na Litwie.

Namacalnym rezultatem projektu ma być seria trójjęzycznych broszur z opisem tras turystycznych wokół miejscowości objętych projektem. W okolicach Dubeninek będzie to trasa piesza „Do starego dębu” o długości 8 km oraz trasa rowerowa „Do przełomu Błędzianki” licząca 21 km. Trudno mierzalnym, lecz bardzo cennym efektem mogą być nowe kontakty polsko-litewskie. Projekt umożliwił bowiem wymianę doświadczeń i zawiązanie się znajomości między osobami zajmującymi się promocją i rozwojem turystyki po obu stronach granicy.

6. Kazachstan

Wizyta młodzieżowego zespołu muzycznego na Warmii i Mazurach

W dniach 6-16 sierpnia 2014 r. w Mrągowie przebywał 20-osobowy zespół folklorystyczny „Niebieskie Chabry” prowadzony przez Karagandyjskie Obwodowe Stowarzyszenie Polaków „Polonia”. Pobyt młodzieży zorganizował Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Ambasada RP w Astanie przy wsparciu Warmińsko-Mazurskiego Oddziału Okręgowego Polskiego Czerwonego Krzyża. Młodzież miała okazję poznać ciekawe zakątki Warmii i Mazur oraz spełniła swoje marzenie – wystąpiła na Festiwalu Kultury Kresowej w Mrągowie.

III. Współpraca w ramach instytucji międzynarodowych

1. Euroregion Bałtyk

Euroregion Bałtyk (ERB) jest trwałą politycznie i dobrze ugruntowaną instytucją współpracy w południowo-wschodniej części Regionu Morza Bałtyckiego, składającą się z ośmiu regionów Danii, Litwy, Polski, Rosji i Szwecji. Był on pierwszym Euroregionem, który formalnie obejmował partnera z Federacji Rosyjskiej. Od swoich początków ERB dążył do osiągnięcia celów takich jak: poprawa warunków życia jego mieszkańców, promocja związków i kontaktów wśród lokalnych społeczności oraz podejmowanie działań na rzecz bardziej zrównoważonego rozwoju w regionie. Okazały się one wyzwaniem dla organizacji, która zrzeszała kraje Unii Europejskiej, kraje kandydujące oraz Obwód Kaliningradzki Federacji Rosyjskiej. Województwo Warmińsko-Mazurskie aktywnie działa w organizacji od 1999 roku.

Posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk w Kłajpedzie

20 marca 2014 r. w Kłajpedzie obradowało Prezydium Euroregionu Bałtyk, które podjęło kilka kluczowych decyzji dla przyszłości Euroregionu. Członkowie Prezydium zdecydowali o nowej siedzibie Stałego Międzynarodowego Sekretariatu Euroregionu. Począwszy od 1 lipca 2014 r. Stały Sekretariat mieści się w Olsztynie przy Fundacji „Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach”, gdzie został przeniesiony ze szwedzkiego regionu Södra Småland. Prezydium Euroregionu zatwierdziło również zmiany we władzach Euroregionu na 2014 rok. Funkcję Prezydenta pełni obecnie Pan Vytautas Grubliauskas, Przewodniczący Stowarzyszenia Gmin Regionu Kłajpeda. Wybrano również przewodniczącą Rady Młodzieżowej Euroregionu Bałtyk, którą została Pani Maria Kjaergaard z Bornholmu. Pan Mateusz Kryżba reprezentujący Województwo Warmińsko-Mazurskie jest jej zastępcą.

Ponadto Prezydium Euroregionu Bałtyk zaakceptowało ostateczną wersję Statutu Międzynarodowego Stowarzyszenia, w jakie Euroregion zostanie przekształcony w przyszłości, po uzyskaniu opinii strony rosyjskiej. W posiedzeniu brała udział delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na czele z Panią Anną Wasilewską, Członkiem Zarządu Województwa.

Wizyta w Olsztynie Pana Vytautasa Grubliauskasa, Prezydenta Euroregionu Bałtyk

6-7 maja 2014 r. Prezydent Euroregionu Bałtyk spotkał się z Panią Anną Wasilewską, Członkiem Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Panią Danutą Ciborowską, Prezesem Fundacji Wspieranie i Promocja Przedsiębiorczości na Warmii i Mazurach. Wizyta miała związek z przeniesieniem do Olsztyna Stałego Międzynarodowego Sekretariatu Euroregionu Bałtyk, który od lipca ma swą siedzibę przy Fundacji. Poza oficjalnymi spotkaniami Prezydent Euroregionu przeprowadził rozmowy kwalifikacyjne z kandydatami na stanowisko szefa Stałego Sekretariatu.

*Posiedzenie Prezydium Euroregionu Bałtyk w Växjö.
Olsztyn nową siedzibą ERB*

Głównym tematem obrad Prezydium, które odbyły się 16-17 czerwca 2014 r. było przeniesienie Stałego Międzynarodowego Sekretariatu Euroregionu Bałtyk ze Szwecji do Olsztyna. Dwudniowe wydarzenie było ostatnim posiedzeniem dotychczasowego Dyrektora Sekretariatu, Pana Sławomira Demkowicza-Dobrzańskiego, który po 10 latach pracy dla Euroregionu został pożegnany przez Prezydium. Jego miejsce zajął Pan Sebastian Magier. Wydarzeniem towarzyszącym posiedzeniu była konferencja „Future in Focus“, podczas której przedstawiono dokonania szwedzkich projektów na rzecz edukacji i zatrudnienia młodzieży. W konferencji i posiedzeniu wzięła udział delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego na czele z Wicedyrektorem Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Olsztynie.

Forum Turystyki Morza Bałtyckiego

Przedsięwzięcie odbyło się w Karlskronie w dniach 1-2 października 2014 r. Forum corocznie odbywa się w innym kraju Regionu Morza Bałtyckiego i gromadzi przedstawicieli instytucji europejskich, ministerstw, władz regionalnych, touroperatorów i ekspertów turystycznych. Celem Forum było lepsze powiązanie i promocja ofert turystycznych w krajach Regionu Morza Bałtyckiego za pomocą innowacyjnych rozwiązań. Motywem przewodnim było tworzenie wspólnych celów turystycznych w Regionie Morza Bałtyckiego. Forum jest cennym miejscem spotkań i dyskusji dla ludzi z branży turystycznej. Należy podkreślić bardzo dobrą organizację wydarzenia przez gospodarzy – szwedzki Region Blekinge. W przyszłym roku Forum zostanie zorganizowane w Gdańsku, co zbiegnie się przy okazji z polskim przewodnictwem w Radzie Państw Morza Bałtyckiego.

Doroczne Forum Euroregionu Bałtyk

28-29 października 2014 r. w Gdańsku odbyło się 5. Doroczne Forum Euroregionu Bałtyk, w którym wzięła udział delegacja Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W trakcie Forum odbyła się dyskusja „Mobilność pracowników, edukacja wyższa i współpraca młodzieżowa w Regionie Morza Bałtyckiego – podejmowanie wspólnych wyzwań”. Członkowie ERB rozmawiali o wyzwaniach, jakie stoją przed Regionem Morza Bałtyckiego w takich obszarach jak: rynek pracy i bariery mobilności pracowników, metody współpracy uniwersytetów i innych instytucji edukacji wyższej na szczeblu międzynarodowym. Organizacja stawia na współpracę młodzieżową i możliwości jej wspierania przez instytucje w regionie. Debata umożliwiła nawiązanie nowych kontaktów między podmiotami z obszaru Euroregionu i określenie działań w nowej perspektywie finansowej 2014-2020.

2. ENCORE – Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska

ENCORE jest polityczną platformą i forum regionalnych ministrów środowiska i innych politycznych liderów odpowiedzialnych za zagadnienia środowiska i zrównoważonego rozwoju. ENCORE poprzez współpracę polityków regionalnych chce przyczynić się do skutecznego

wdrażania unijnej polityki ochrony środowiska, aby poprawić jakość zarządzania środowiskiem i wnieść wkład w zrównoważony rozwój regionów Europy.

Przedsięwzięcia realizowane w ramach działalności sieci ENCORE w 2014 roku:

- Udział w spotkaniu Komitetu Sterującego ENCORE w Monachium (Niemcy) w dniach 9-10 stycznia 2014 r.
- W dniach 15-17 maja 2014 r. w Schloss Hohenkammer koło Monachium odbyła się 11. Konferencja Regionów Europy ds. Środowiska ENCORE. Województwo Warmińsko-Mazurskie reprezentował Pan Wicemarszałek Jarosław Marek Słoma. Po raz pierwszy przy okazji politycznej konferencji ENCORE odbyła się jednocześnie Konferencja Młodzieży. Licealiści z całej Europy w trakcie tygodniowych rozmów pracowali nad wspólnym przesłaniem dla polityków na temat zrównoważonego rozwoju, które zostało zaprezentowane uczestnikom „dorosłej“ konferencji podczas ceremonii inauguracji ENCORE 2014. Centralnym punktem obrad były warsztaty z udziałem regionalnych ministrów i liderów politycznych, którzy debatowali nad aktualnymi problemami środowiskowymi Europy. Politycy mieli okazję przedstawić doświadczenia i przykłady dobrych praktyk stosowanych w ich regionach. Na zakończenie nastąpiło tradycyjne ogłoszenie gospodarza następnej konferencji. Po raz kolejny ministrowie regionalni spotykają się w 2016 r. w Karyntii (Austria), która jednocześnie objęła współprzewodnictwo w sieci ENCORE. Tym samym zakończyła się kadencja regionu Drenthe (Holandia), który od tej pory pełnić będzie rolę Generalnego Sekretariatu, przejmując tę odpowiedzialność od Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- Udział w spotkaniu Grupy Sterującej ENCORE w Karyntii (Austria) w dniach 23-24 czerwca 2014 r.
- Prowadzenie Sekretariatu Generalnego ENCORE, w tym administrowanie stroną internetową sieci do konferencji Niemczech (15-17 maja 2014 r.).

3. Międzynarodowe Stowarzyszenie Miast Cittaslow

Przedsięwzięcia realizowane w ramach działalności Stowarzyszenia w 2014 roku:

- 21-23 marca 2014 r. - przedstawiciel Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow wziął udział w seminarium „Wzmacnianie roli mieszkańców i społeczeństwa obywatelskiego z władzami publicznymi dla spójności społecznej” w Europejskim Centrum Młodzieży w Strasburgu.
- 5 kwietnia 2014 r. przedstawiciele Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w posiedzeniu Komitetu Koordynującego Stowarzyszenia w Cisternino we Włoszech. Decyzją Komitetu status Cittaslow otrzymały trzy kolejne miasta z Warmii i Mazur: Pasym, Górowo Iławeckie i Nidzica.
- 23-24 maja 2014 r. odbył się Festiwal Cittaslow w Rynie dofinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury na lata 2007-2013 oraz z budżetu Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego w ramach projektu „Cittaslow – sieć miast Warmii Mazur i Powiśla stawiających na dobrą jakość życia”. Miał on za zadanie prezentację rosnącego potencjału

Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow, ich rzemiosła, dziedzictwa kulturowego oraz artystycznego dorobku. W ramach Festiwalu odbyła się konferencja pt. „Miasta Cittaslow a rozwój społeczności”.

- 19-21 czerwca 2014 r. odbyło się Zgromadzenie Ogólne Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow w Holandii. Wzięli w nim udział przedstawiciele Polskiej Krajowej Sieci Miast Cittaslow, w tym Województwa Warmińsko-Mazurskiego jako członka wspierającego Stowarzyszenia. Jak co roku, wydarzenie to zgromadziło członków Stowarzyszenia z całego świata m.in. z Włoch, Korei, Chin, Holandii, Węgier, Francji, Belgii, Niemiec, Wielkiej Brytanii, Stanów Zjednoczonych. Ze strony Polskiej Krajowej Sieci Miast certyfikaty odebrały: Barczewo, Dobre Miasto, Pasym, Nidzica, Górowo Iławeckie oraz przyjęte do Stowarzyszenia zostały: Kalety z województwa śląskiego oraz Rejowiec Fabryczny z województwa lubelskiego. Certyfikaty wręczono też miastu z Tajwanu oraz dwóm miastom holenderskim. Po 6 latach stanowisko Prezydenta Stowarzyszenia opuścił Gian Luca Marconi. Na swojego następcę wskazał pana Stefano Pisani – burmistrza miasta Pollica, który wybrany został przez aklamację. Zmiany dokonały się również na stanowiskach wiceprzewodniczących. Jednym z nich został Koordynator Polskiej Krajowej Sieci Miast, pan Artur Wajs. Wśród pozostałych członków Międzynarodowego Komitetu Koordynującego, pełniącego funkcję ścisłego zarządu Stowarzyszenia, znalazł się również burmistrz Olsztynka, pan Artur Wrochna. Kolejny przedstawiciel polskiej sieci miast, pan Tomasz Łęcki – burmistrz Murowanej Gośliny, został powołany do nowo wybranej Rady Gwarantów (Komisji Rewizyjnej). Zgromadzenie Ogólne podjęło również szereg innych decyzji, w tym zaakceptowało zmiany w statucie Stowarzyszenia, dzięki którym sieci krajowe uzyskały status krajowych oddziałów z możliwością utworzenia konta bankowego, na które wpływać będą opłaty certyfikacyjne oraz niektóre statutowe składki. Zgodnie z nowymi regulacjami, na wniosek prezydenta, powołano grupę ekspertów – Ambasadorów Cittaslow. Jednym z nich został Pan Igor Marek Hutnikiewicz.
- 21 sierpnia 2014 r. zgodę Ministra Spraw Zagranicznych na przystąpienie do Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow uzyskały Bartoszyce.
- 27 września 2014 r. przedstawiciele Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w posiedzeniu Komitetu Koordynującego Stowarzyszenia w Silly/Enghien w Belgii. Decyzją Komitetu do Międzynarodowego Stowarzyszenia Cittaslow przyjęte zostało kolejne miasto z Polski: Nowy Dwór Gdański oraz jedno z Belgii: Estinnes. Tym samym w listopadzie 2014 r. Międzynarodowe Stowarzyszenie Cittaslow liczy 191 miast z 29 krajów świata.

4. Europejska Sieć Dziedzictwa Kulinarnego

Przedsięwzięcia realizowane w ramach działalności Stowarzyszenia w 2014 roku:

- 13 stycznia 2014 r. – spotkanie z Europejskim Koordynatorem Regionalnej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego, Panem Niclasem Fjellstromem, podczas którego została omówiona strategia rozwoju Europejskiej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego oraz związany z tym harmonogram pracy.

- 29 sierpnia 2014 r. – udział w Festiwalu Dziedzictwa Kulinarnego Warmia Mazury Powiśle Pana Niklása Fjellströma – Europejskiego Koordynatora Regionalnej Sieci Dziedzictwa Kulinarnego. Celem wizyty było m. in. omówienie założeń strategii dalszego rozwoju sieci Dziedzictwa Kulinarnego w całej Europie oraz stanowiska do tworzących się rozporządzeń Komisji Europejskiej w sprawie oznakowania lokalnej żywności.
- W dniach 12-14 maja 2014 r. delegacja Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięła udział w Forum Europejskiej Sieci Regionalnego Dziedzictwa Kulinarnego, które odbyło się w Osadzie Karbówko w województwie kujawsko-pomorskim. W roku bieżącym, wzorem lat poprzednich, oprócz osób zaangażowanych w funkcjonowanie sieci na Warmii i Mazurach w skład delegacji weszli członkowie sieci Dziedzictwa Kulinarnego Warmii Mazur i Powiśla.

5. Komitet Regionów

Komitet Regionów jest organem opiniodawczym reprezentującym samorządy lokalne i regionalne w Unii Europejskiej. Pan Jacek Protas, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w styczniu 2010 roku po raz drugi wszedł w skład polskiej delegacji do Komitetu Regionów UE. W bieżącej kadencji Komitetu Pan Jacek Protas uczestniczy w pracach dwóch komisji:

- CIVEX (Komisja Obywatelstwa, Sprawowania Rządów, Spraw Konstytucyjnych i Zewnętrznych),
- NAT (Komisja Zasobów Naturalnych).

W 2014 roku Marszałek Województwa uczestniczył również w posiedzeniach Grupy roboczej ds. Bałkanów Zachodnich działającej przy Komitecie Regionów. Pan Marszałek z ramienia Komitetu Regionów brał udział w misji obserwacyjnej wyborów samorządowych w Gruzji. Misja odbyła się w dniach 11-16 czerwca 2014 r.

W posiedzeniu Komitetu Regionów w dniach 31 marca – 3 kwietnia 2014 r. brała udział również delegacja Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

6. Forum Parlamentów Południowego Bałtyku

W dniach 19-22 maja 2014 r. w Kaliningradzie odbyło się XII Forum Parlamentów Południowego Bałtyku, którego gospodarzem po raz pierwszy była Duma Obwodu Kaliningradzkiego. W Forum udział wzięli przedstawiciele Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz eksperci. Temat przewodni Forum „Południowy Bałtyk – nowe centrum turystyki europejskiej” obejmował tematykę z zakresu turystyki z uwzględnieniem obszarów edukacji oraz działań ekologicznych jako warunku rozwoju turystyki nadbałtyckiej. Równolegle do obrad plenarnych oraz wystąpień eksperckich, prace prowadził zespół redakcyjny, którego zadaniem było ostateczne uzgodnienie zapisów do rezolucji XII Forum. Uroczyste podpisanie rezolucji przez szefów delegacji zakończyło XII Forum Parlamentów Południowego Bałtyku.

Oficjalnie przekazano symbol Forum następnemu gospodarzowi – Wolnemu i Hanzeatyckiemu Miastu Hamburg. Kolejne Forum zaplanowano na 19-21 kwietnia 2015 r.

IV. Inne wydarzenia realizowane w ramach współpracy międzynarodowej Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

1. Przedstawiciele Korpusu Dyplomatycznego na Warmii i Mazurach

- W dniach 9-10 stycznia 2014 r. Warmię i Mazury odwiedził **Ambasador Ekwadoru** Fabian Valdivieso. Dyplomata spotkał się z Marszałkiem Województwa Jackiem Protasem. Rozmawiano o ochronie terenów naturalnych, odnowie akwenów wodnych i turystyce. Ambasador poznał także działania Samorządu Województwa związane z ochroną przyrody, takie jak program budowy ekomarlin na mazurskich jeziorach oraz inicjatywy związane z odnawialnymi źródłami energii na Warmii i Mazurach. Ambasador w trakcie wizyty odwiedził także Elbląg. Była to druga wizyta dyplomaty w regionie. W listopadzie 2013 r. ambasador wystąpił na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim z wykładem pt. „Prawa natury w Konstytucji Republiki Ekwadoru”.
- W dniach 23-25 maja 2014 r. odbyła się druga **wizyta Szefów Misji Dyplomatycznych w Województwie Warmińsko-Mazurskim**. Organizatorami tego przedsięwzięcia były: Protokół Dyplomatyczny MSZ, Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie oraz Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki w Olsztynie. W ramach wizyty na Warmii i Mazurach ambasadorzy z 32 państw odwiedzili Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie, Sanktuarium Matki Bożej Gietrzwałdzkiej w Gietrzwałdzie oraz przedsiębiorstwo Polmlek w Lidzbarku Warmińskim. Goście mieli również okazję odbyć rejs statkiem Żeglugi Mazurskiej po Niegocinie oraz wzięli udział w sesji kulinarnej prowadzonej przez Karola Okrasę. Wizyta Szefów Misji Dyplomatycznych akredytowanych w RP na Warmii i Mazurach to inicjatywa promująca walory ekonomiczne, naukowe, kulturalne i turystyczne Województwa Warmińsko-Mazurskiego. To doskonała okazja do pokazania dynamicznego rozwoju społeczno-gospodarczego regionu, bogactwa przyrody i gościnności mieszkańców.
- 23 czerwca 2014 r. z wizytą w Olsztynie przebywał **Ambasador Finlandii** w Polsce Jari Pekka Olavi Vilén. Rozmowy z Marszałkiem Województwa Jackiem Protasem dotyczyły współpracy naszego regionu z Finlandią zwłaszcza w kontekście promocji gospodarczej i możliwości pozyskiwania inwestorów. W spotkaniu uczestniczył także prof. UWM Szczepan Figiel, który pełni funkcję Konsula Honorowego Finlandii w Olsztynie. Po spotkaniu z Marszałkiem Województwa nastąpiło uroczyste otwarcie siedziby Konsulatu, która mieści się na terenie Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego.
- 7 lipca 2014 r. Wicemarszałek Jarosław Słoma spotkał się z **Ambasadorem Królestwa Norwegii** w Polsce, Panem Karstenem Klepsvikiem. Ambasadorowi towarzyszyli m.in. Pani Anne Grete Riise – Zastępca Szefa Misji i Pan Kjell Arne Nielsen – Radca Handlowy odpowiedzialny za kontakty gospodarcze i to właśnie te kwestie były głównym tematem rozmów delegacji Województwa z Panem Ambasadorem. Podczas spotkania rozmawiano m.in. o rozwoju współpracy gospodarczej pomiędzy Norwegią i Województwem Warmińsko-Mazurskim oraz o wykorzystaniu potencjału portu regionalnego w Szymanach. Spotkanie było także okazją do omówienia niektórych projektów zrealizowanych

z funduszy norweskich, które są formą bezzwrotnej pomocy zagranicznej przyznanej przez Norwegię, Islandię i Liechtenstein nowym członkom UE. W rozmowach uczestniczyła Pani Karina Gradowska-Karpińska – Doradca ds. Funduszy Norweskich oraz Pan Michał Rzeszewicz – Konsul Honorowy Królestwa Norwegii w Gdańsku.

2. Inne zadania prowadzone przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego i jego jednostki w zakresie współpracy międzynarodowej

a) Integracja europejska

Majówka Europejska

Dzień Europy to okazja do świętowania dotychczasowych osiągnięć Unii Europejskiej – trwałego pokoju, współpracy gospodarczej i podróży bez granic. 9 maja 1950 r. Robert Schuman, ówczesny minister spraw zagranicznych Francji, wezwał Francję, Niemcy i inne kraje europejskie do połączenia produkcji węgla i stali. Był to pierwszy krok w kierunku utworzenia dzisiejszej Unii Europejskiej – 28 państw zjednoczonych w poszanowaniu wolności i praworządności oraz różnorodności obywateli UE. Dzień Europy obchodzimy w rocznicę ogłoszenia deklaracji Schumana.

W dniach 30 kwietnia – 1 maja 2014 r. odbyły się uroczystości z okazji przypadającego na ten rok 10-lecia Polski w UE. W „Majówce Europejskiej” wzięli udział przedstawiciele regionów partnerskich z Francji, Włoch, Ukrainy i Chorwacji. Warmię i Mazury odwiedził m.in. Serhij Rybaczok – Przewodniczący Rówieńskiej Obwodowej Administracji Państwowej. Ze względu na trudną i dynamiczną sytuację w kraju sąsiadów, delegacja z Rówieńszczyzny ograniczyła czas pobytu na Warmii i Mazurach do jednego dnia. 1 maja 2014 r. odbyło się spotkanie partnerów ukraińskich z Marszałkiem Województwa. Podczas rozmowy omówiono bieżącą sytuację na Ukrainie oraz możliwości pomocy ze strony Samorządu Województwa.

Delegacja włoska, francuska i chorwacka uczestniczyła w przygotowanym na tę okazję programie, w którym znalazła się m.in. konferencja podsumowująca 10 lat członkostwa Polski w Unii Europejskiej. Następnie goście zagraniczni odwiedzili Aeroklub Warmińsko-Mazurski na Dajtkach w Olsztynie gdzie nastąpiła prezentacja programów edukacyjnych finansowanych z funduszy unijnych, a goście mieli możliwość podziwiania stolicy Warmii i Mazur z lotu ptaka. Przedstawiciele regionów partnerskich wzięli również udział w uroczystym koncercie w Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej pt. „Muzyczny spacer po Europie”. 1 maja 2014 r. w Elblągu odbył się Piknik Rodzinny, w którym uczestniczyli także Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Premier Donald Tusk.

b) Współpraca w zakresie promocji ogólnej i gospodarczej Województwa

- **WM Golf Cup** – wydarzenie, które odbyło się w lipcu br. w Pasłęku stanowi kolejny etap intensywnej promocji Warmii i Mazur skierowanej na biznes z krajów nordyckich. Dotychczasowe działania Samorządu Województwa to m.in. pierwsza edycja wydarzenia

„Otwarcie na Skandynawię”, misje przyjazdowe, bezpośrednie spotkania w Skandynawii oraz turniej golfowy Warmia & Mazury Cup. Lipcowe spotkanie przedstawicieli biznesu było okazją do prezentacji potencjału gospodarczego regionu oraz oferty turystycznej województwa oraz do nawiązania kontaktów z partnerami z innych krajów.

- **Olsztyńska Grupa Cheerleaders SOLTARE oraz Elbląska Grupa Cheerleaders CADMANS w Wielkiej Brytanii** – w ramach wspólnej organizacji przedsięwzięcia Samorząd dofinansował udział Olsztyńskiej Grupy Cheerleaders SOLTARE oraz Elbląskiej Grupy Cheerleaders CADMANS w Mistrzostwach Europy, które odbyły się w Manchesterze w dniach 5-6 lipca 2014 r. Zespoły te od ponad 20 lat wielokrotnie występowały podczas charytatywnych imprez sportowych i festynach organizacyjnych na terenie Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz na turniejach o randze ogólnopolskiej godnie reprezentując nasze województwo, będąc wciąż w czołówce najlepszych zespołów w Polsce. Olsztyńskie Cheerleaders SOLTARE zdobyły mistrzostwo kontynentu w kategorii Masters Pom Dance, zaś w kategorii Senior Pom Dance wywalczyły wicemistrzostwo.
- **Chór Dziewczęcy CANTABILE w Barcelonie** – Samorząd Województwa dofinansował udział Chóru Dziewczęcego CANTABILE z Olsztyna w 4 Międzynarodowym Konkursie Lloret de Mar, który odbył się w Barcelonie w dniach 16-21 września 2014 r. Chór Dziewczęcy CANTABILE zdobył I miejsce w trzech kategoriach: sakralnej, folklorystycznej oraz nagrodę specjalną za najlepszą interpretację utworów katalońskich.
- **Wspólna organizacja Międzynarodowego Festiwalu Tańca Tropicana Cup 2014 w Mikołajkach.** Festiwal Tańca Tropicana Cup jest dorocznym międzynarodowym wydarzeniem sportowo-kulturalnym. W dniach 10-13 kwietnia 2014 r. około 600 par z całego świata między innymi z: Białorusi, Czech, Estonii, Litwy, Łotwy, Rosji, Singapuru, Szwecji, Włoch, Uzbekistanu, Mołdawii, Ukrainy, Izraela, Niemiec, Finlandii i Polski rywalizowało o statuetkę Tropicany we wszystkich stylach i kategoriach wiekowych. Tancerze oceniani byli przez jury z 20 krajów. Ponadto w ramach tegorocznego Festiwalu odbył się III Międzynarodowy Dziecięcy Kongres, podczas którego odbyły się warsztaty taneczne dla dzieci.
- **Wspólna organizacja udziału drużyny „Winders” z Gimnazjum im. Szarych Szeregów w Wilkasach w Światowej Olimpiadzie Kreatywności „Destination Imagination” w Knoxville.** Przedsięwzięcie zostało zrealizowane we współpracy z Fundacją Wspierania i Rozwoju Przedsiębiorczości. Olimpiada Kreatywności odbyła się w dniach 19-25 maja 2014 r. w Knoxville (USA). Drużyna „Winders” składająca się z 6 uczniów z Publicznego Gimnazjum im. Szarych Szeregów w Wilkasach zdobyła I miejsce i tytuł Mistrza Polski w Ogólnopolskiej Olimpiadzie Kreatywności Międzynarodowego Programu Twórczego Rozwiązywania Problemów „Destination Imagination”. Drużyna otrzymała prawo reprezentowania Polski podczas Światowej Olimpiady Kreatywności „Destination Imagination”. Uczestnictwo w Olimpiadzie było dla młodych ludzi nie tylko szansą na spełnienie marzeń, ale także okazją do sprawdzenia się w twórczym współzawodnictwie z rówieśnikami z całego świata i potwierdzenia swojej wartości. Prezentacja uczniów w Stanach Zjednoczonych umocniła pozytywny wizerunek

Warmii i Mazur jako regionu nowoczesnego, otwartego, wrażliwego społecznie oraz inwestującego w przyszłość swoich młodych, zdolnych mieszkańców. Udział dzieci z Warmii i Mazur stanowił ponadto świetną okazję do popularyzacji i promocji form kreatywnego i aktywnego spędzania wolnego czasu przez młodych ludzi pracujących nad rozwojem własnych umiejętności i doskonalących swoją wiedzę.

- **VIII Spotkania Integracyjne Polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku zza wschodniej granicy.** Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wsparł przedsięwzięcie, w którym uczestniczyli przedstawiciele organizacji seniorskich z Łotwy, Litwy, Białorusi, Ukrainy i Mołdawii. Spotkania służyły umocnieniu działalności organizacyjnej i programowej polskich Uniwersytetów Trzeciego Wieku za wschodnią granicą oraz było inspiracją do powstawania nowych organizacji służących wzmocnieniu poczucia więzi narodowej i aktywizacji lokalnych środowisk polskich i polonijnych w krajach zamieszkania. Działania zrealizowane w ramach umowy znacząco przyczyniły się do popularyzacji i promocji działań podejmowanych przez Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego wśród mieszkańców naszego regionu oraz gości zainteresowanych problematyką uniwersytetów trzeciego wieku.
- **I Międzynarodowy Turniej Informatyków w Elku.** Biuro Regionalne w Elku w porozumieniu z Departamentem Współpracy Międzynarodowej przekazało nagrody dla finalistów turnieju, który odbył się 30-31 maja 2014 r. Zawody informatyczne miały na celu porównanie wiadomości i umiejętności uczniów oraz studentów z zakresu obsługi i administrowania sprzętem komputerowym. W zawodach wzięły udział szkoły z Litwy, Łotwy, Rosji oraz z Elku.
- **Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych,** w ramach którego trzy osoby z Mołdawii, Kazachstanu i Ukrainy odbywają od września 2014 r. praktykę w Biurze Regionalnym Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Elku. Międzynarodowy Program Staży Parlamentarnych skierowany jest do absolwentów szkół wyższych z Niemiec, Gruzji, Litwy, Węgier, Rumunii, Włoch, Kazachstanu, Kirgistanu, Kanady oraz Ukrainy i zachęca do czynnego uczestnictwa w życiu publicznym kraju. Głównym celem programu jest wspieranie zainteresowania młodych ludzi demokracją. Ponadto program służy przybliżeniu stypendystom kultury, tradycji i historii Polski.

c) **Współpraca w zakresie ochrony środowiska**

1. **Przedsięwzięcia w zakresie ochrony środowiska w ramach projektów międzynarodowych współfinansowanych z funduszy europejskich**

- **Projekt Bałtyckie Krajobrazy** (Baltic Landscape in Change – Innovative Approaches towards sustainable Forested Landscapes – Zmieniający się bałtycki krajobraz – innowacyjne podejście do zrównoważonych krajobrazów leśnych), realizowany w ramach Programu Regionu Morza Bałtyckiego na lata 2007-2013. Projekt był realizowany od stycznia 2012 r. do czerwca 2014 r. przez 15 partnerów z 7 krajów (Białoruś, Estonia, Finlandia, Łotwa, Norwegia, Polska, Szwecja) reprezentujących uniwersytety, instytucje zarządzające lasami oraz samorządy. Dwa główne cele projektu to utworzenie w Regionie

Morza Bałtyckiego Sieci Bałtyckich Krajobrazów, cechujących się innowacyjnością, współpracą między partnerami oraz programem działań mających na celu dążenie do zrównoważonego rozwoju oraz zdefiniowanie i analiza głównych problemów krajobrazowych; rozwój innowacyjnego podejścia oraz propozycje tworzenia właściwej polityki, planowania i zarządzania. Głównym zadaniem obszarów Bałtyckich Krajobrazów było funkcjonowanie jako długoterminowe laboratoria krajobrazowe oraz platformy dla współpracy w rozwiązywaniu problemów krajobrazowych. Bałtyckie Krajobrazy miały łączyć wiedzę międzynarodowych i regionalnych nauk stosowanych, doświadczenia lokalne oraz podejście administracji i organizacji pozarządowych. Obszary Bałtyckich Krajobrazów zostały utworzone w Białorusi, Finlandii, Polsce oraz Szwecji. Dzięki międzynarodowej współpracy miały stać się skarbnicą doświadczenia, którym można dzielić się w skali lokalnej, krajowej i międzynarodowej.

- **Projekt MANEV** (Evaluation of manure management and treatment technology for environmental protection and sustainable livestock farming in Europe – Ocena gospodarki odpadami z produkcji zwierzęcej i metod ich przetwarzania dla ochrony środowiska i zrównoważonej hodowli zwierząt), realizowany w ramach instrumentu finansowego LIFE+. Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie jest polskim partnerem projektu, który koordynowany jest przez hiszpańską spółkę publiczną SARGA z Aragonii. Pozostali partnerzy projektu to: Uniwersytet Aarhus (Dania), Uniwersytet w Mediolanie (Włochy), Research Centre on Animal Production (Włochy), GIRO Technological Centre (Hiszpania), Instituto Tecnológico Agrario de Castilla y León (Hiszpania), Consejo Superior de Investigaciones Científicas (Hiszpania). Projekt realizowany będzie do końca 2014 r. (z możliwością przedłużenia do końca 2015 r.), a jego podstawowymi celami są m.in.: wykazanie, że zarówno wykorzystanie technologii przetwarzania, jak i właściwy dla środowiska system gospodarki odchodami z produkcji zwierzęcej może przyczynić się do redukcji emisji gazów cieplarnianych i jednocześnie poprawić zrównoważony rozwój, poprawa ochrony i jakości środowiska poprzez zwiększenie wykorzystania technologii przetwarzania odchodów z produkcji zwierzęcej w różnych strefach Europy, charakteryzujących się silnym nasyceniem lub nadwyżką hodowli zwierzęcej, poprawa zrównoważonego rozwoju sektora hodowli trzody chlewnej poprzez wykorzystanie technologii przetwarzania odchodów z produkcji zwierzęcej w różnych strefach Europy, które są nasycone lub charakteryzują się nadwyżką produkcji odchodów, ujednoczenie kryteriów oceny różnych systemów technologii przetwarzania odchodów z produkcji zwierzęcej i schematów gospodarowania (głównie dla sektora trzody chlewnej), opracowanie wspólnego protokołu dla różnych stref europejskich, który określi ocenę technologii przetwarzania odchodów z produkcji zwierzęcej i schematy gospodarowania, przy uwzględnieniu czynników środowiskowych, technologicznych, energetycznych, ekonomicznych, prawnych i zdrowotnych.
- **Welski Park Krajobrazowy**
 - Udział w konferencji pt. „Europarc 2014 – Zrozumieć Wartość Przyrody” oraz wizycie studyjnej w Parku Narodowym Killarney (Irlandia) w dniach 28 września – 1 października

2014 r. Wyjazd miał na celu nawiązanie kontaktów z przedstawicielami parków krajobrazowych odpowiedzialnych za inne formy ochrony przyrody z całej Europy.

- **Park Krajobrazowy Wysoczyzny Elbląskiej**

- Prowadzenie w roli partnera wiodącego projektu LIFEescape „Krajobraz jako byt”, realizowanego w ramach Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013. Poza Parkiem, w projekcie uczestniczyło siedmiu partnerów z jednostek samorządów terytorialnych i wyższych uczelni z Polski, Litwy, Szwecji i Danii. Podstawowym celem projektu było wypracowanie na drodze współpracy międzynarodowej wzorców ochrony krajobrazu, służących realnemu wdrażaniu postanowień Europejskiej Konwencji Krajobrazowej. Głównym kierunkiem podejmowanych działań było zachowanie krajobrazów naturalnych i półnaturalnych, zapobieganie wprowadzaniu dysharmonii w krajobrazie, a także rewaloryzacja krajobrazów zdewastowanych.

d) Współpraca w zakresie turystyki

- Warsztaty – spotkanie robocze w dniu 20 października 2014 r. dotyczące przyszłego projektu **Bitwy morskie Południowego Bałtyku** (koordynacja: Biuro Regionalne WW-M w Elblągu). Celem przedsięwzięcia jest wykreowanie międzynarodowych produktów turystycznych w oparciu o dawne bitwy morskie. W Województwie Warmińsko-Mazurskim bitwa taka miała miejsce w Suchaczu na Zalewie Wiślanym (rok 1463). W oparciu o to wydarzenie ma zostać wykreowany produkt turystyczny dla obszaru Zalewu Wiślanego i Województwa Warmińsko-Mazurskiego na miarę Grunwaldu. Uczestnicy warsztatów pracowali nad koncepcją realizacji przyszłych inscenizacji bitew morskich. Koncepcja projektu została przedstawiona w Schwerinie (Niemcy) na XI Forum Parlamentu Bałtyku Południowego w czerwcu 2013 r. oraz w Kalmar (Szwecja) na IV Forum Interesariuszy Euroregionu Bałtyk we wrześniu 2013 r. Chęć współpracy wyrazili już przedstawiciele Kaliningradu oraz Meklemburgia Pomorze Przednie (Niemcy). Województwo Warmińsko-Mazurskie może być liderem tego projektu.

e) Współpraca w zakresie kultury i edukacji

- **Muzeum Bitwy pod Grunwaldem w Stębarku**

- W dniach 6-8 czerwca 2014 r. Muzeum uczestniczyło w XII Festiwalu Kultury Polskiej na Żmudzi „Znad Issy”. W Kiejdanach i Poniewieżu pracownicy Muzeum wzięli udział w korowodach, zaprezentowali kilka pokazów walk rycerskich oraz zorganizowali konkursy dla najmłodszych mieszkańców tych miast.
- W dniach 13-20 września 2014 r. roku Muzeum wspólnie z duńskim Stowarzyszeniem „Harja” oraz Uniwersytetem Łódzkim rozpoczęło pierwszy etap badań archeologicznych związanych z miejscem bitwy pod Grunwaldem w 1410 roku. Prace miały na celu lokalizację miejsca rozpoczęcia bitwy, nazwanego przez Jana Długosza „Doliną Wielkiego Strumienia”. W badaniach uczestniczyło ponad 50 archeologów i detektorystów z pięciu państw: Norwegii, Danii, Anglii, Litwy oraz Polski. Uczestnicy badań wyposażeni byli

w wysokiej klasy wykrywacze metali, do dyspozycji mieli wykrywacz ramowy, georadar oraz skaner. W tym roku badania prowadzono w okolicach Stębarka i Zybułtowa. Według niektórych historyków, Voigta czy Kuczyńskiego miało to być miejsce rozpoczęcia bitwy, tzw. „Dolina Wielkiego Strumienia”. Teren ten w przeszłości nie był jeszcze objęty żadnymi pracami archeologicznymi. W czasie badań udało się pozyskać około 200 artefaktów między innymi: groty strzał i beltów, krzyżackie monety, noże, toporki i głownię miecza.

- **Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie**

- Objazd studyjny muzealników z Estonii po Warmii i Mazurach w celu zaprezentowania dziedzictwa kulturowego regionu i nawiązania współpracy pomiędzy instytucjami muzealnymi. Zapoznanie z programem edukacyjnym i wystawienniczym muzeum oraz realizowanymi programami rewitalizacji obu zamków.
- Udział Muzeum w międzynarodowej wystawie archeologicznej „The World of the Secret Balts” („Świat tajemniczych Bałtów”) poświęconej kulturze Bałtów organizowanej w Muzeum Ziemi Morawskiej w Brnie (Czechy).
- Wystawa fotogramów Ryszarda Sobolewskiego (31 maja – 30 czerwca 2014 r.) objęta Honorowym Patronatem Ambasadora Republiki Kuby.

- **Muzeum Kultury Ludowej w Węgorzewie**

- XXXVII Międzynarodowy Jarmark Folkloru (2-3 sierpnia 2014 r.). Podczas dwóch dni Jarmarku swój dorobek kulturalny zaprezentowali twórcy ludowi z Białorusi, Litwy, Rosji i Ukrainy. Na węgorzewskiej scenie wystąpiła kapela „Dwa tygodnie” z Niemenczyna z Litwy.

- **Centrum Spotkań Europejskich „Światowid” w Elblągu**

- W ramach współpracy międzynarodowej Elbląga i Nowogrodu Wielkiego podpisane zostały umowy o współpracy (27-31 maja 2014 r.), która zakłada: spotkania z liderami organizacji pozarządowych, kadrami dydaktyczną Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu im. Jarosława Mądrego, redakcją pisma „Czelo”. Współorganizatorzy: Urząd Miejski w Elblągu, Konsulat Generalny RP w Sankt Petersburgu, Administracja Miasta Nowogród Wielki.
- **7. Międzynarodowy Plener Artystyczny „IMPRESJE”** (Janów, 17-23 sierpnia 2014 r.). Międzynarodowy Plener Artystyczny IMPRESJE realizowany jest od lat przez Centrum Spotkań Europejskich „Światowid”. W tegorocznej edycji uczestniczyli w nim między innymi artyści z Armenii, Ukrainy, Łotwy i Polski. Efektem pleneru są dwie wystawy oraz publikacja poplenerowa zawierająca reprodukcje prac, zdjęcia, wiersze.
- **15. Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup** (Elbląg, 17-19 października 2014 r.). „Baltic Cup” to jeden z największych w Polsce międzynarodowych festiwali tańca, w którym każdorazowo biorą udział pary taneczne stanowiące europejską czołówkę. W ramach „Baltic Cup” odbywają się dwa prestiżowe rankingowe turnieje Światowej Federacji Tańca Sportowego, a od ubiegłego roku, rozgrywane są najważniejsze z nich – turnieje rangi WDSF Standard i Latin. Festiwal ten stał się już tradycją w tanecznym

świecie. O jego popularności świadczyć może fakt, iż w każdej edycji uczestniczą tancerze z ponad 15 krajów europejskich. Festiwalowi co roku towarzyszą warsztaty, seminaria i konferencje. Poszczególne zadania realizowane będą przez specjalnie na tę okazję zaproszonych czołowych ekspertów europejskich, przy udziale naszych partnerów z zagranicy (Rosja, Norwegia, Niemcy, Włochy), które przyczynią się jednocześnie do pogłębiania integracji i rozwoju współpracy międzynarodowej, którą prowadzimy już od kilku lat na polu działań kulturalno-tanecznych. Festiwal spośród innych wyróżnia oprawa – muzyka podczas gali finałowej jest grana na żywo przez 30-osobową orkiestrę Filharmonii z Grodna z towarzyszeniem wokalistów, a w pokazach prezentują się gwiazdy światowego formatu.

- **8. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne** (Elbląg, 20-22 listopada 2014 r.). To szeroki projekt obejmujący różnorodne działania ukierunkowane przede wszystkim na osoby niepełnosprawne z różnych państw, przy aktywnym udziale osób sprawnych (wolontariuszy). Różnorodność form (m.in. koncerty, prezentacje artystyczne, wystawy, konkursy, konferencja, spotkania integracyjne) umożliwia osobom niepełnosprawnym realizację własnych pasji i zainteresowań artystycznych w szerokim kontekście społecznym. Celem projektu jest promowanie twórczości artystycznej oraz osiągnięć osób niepełnosprawnych w otwartym społeczeństwie. Formuła działań w ramach tego zadania umożliwiła ich uczestnikom integrację, wymianę doświadczeń w zakresie pracy artystycznej oraz nawiązywanie kontaktów. Spotkania realizowane są w ramach projektu „Twórcza Terapia” dofinansowanego ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego oraz Gminy Miasto Elbląg. Przedsięwzięcie zostało objęte patronatem honorowym Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.
- **Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie**
- Koncert brytyjskiej formacji „Room94” w Centrum Edukacji i Inicjatyw Kulturalnych w Olsztynie (2 kwietnia 2014 r.). To istniejąca od 2007 r. czteroosobowa formacja pop-rockowa z północnego Londynu. We wrześniu 2012 r. ukazał się w Polsce ich debiutancki album „Loud Noises”. W zorganizowanym przez Centrum koncercie uczestniczyło 120 osób.
- **Wojewódzka Biblioteka Publiczna im. Sukertowej-Biedrawiny w Olsztynie**
- **Biblioteka Niemiecka i Medioteka Języka Niemieckiego** – przedsięwzięcie realizowane we współpracy partnerskiej z Goethe-Institut w Warszawie i WBP w Olsztynie od 2009 r. na mocy podpisanej umowy. Biblioteka Niemiecka to uzupełniany dzięki wsparciu Goethe Institut bogaty zbiór beletrystyki, książek popularnonaukowych, słowników i encyklopedii oraz multimedialnych, audiobooków i płyt CD, prezentujący współczesną literaturę, kulturę i sztukę niemiecką. Medioteka Języka Niemieckiego to z kolei zbiór materiałów metodycznych oraz multimedialnych, skierowanych szczególnie do osób uczących się języka niemieckiego, nauczycieli i studentów germanistyki. W roku 2014 zrealizowano: spotkania Dyskusyjnego Klubu Książki Niemieckiej; wystawę nowych komiksów niemieckojęzycznych „Neue Meister”; wystawę niemieckojęzycznej książki dla dzieci

i młodzieży „Children's Books on Tour”; pokazy serialu niemieckiego „Im Angesicht des Verbrechens”; spotkanie z tłumaczem, Ryszardem Wojnakowskim (we współpracy z Katedrą Filologii Germańskiej UWM); konkurs na ilustrację do książek typu „Leichte Lektuere” dla uczniów gimnazjów z terenu Województwa Warmińsko-Mazurskiego; lekcje biblioteczne dla młodzieży przygotowującej się do egzaminu językowego DSD nt. nowoczesnych źródeł informacji oraz uczniów Gimnazjum nr 3 w Olsztynie; cotygodniowe zajęcia z języka niemieckiego dla Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

- **Ameryka w Twojej Bibliotece („america@yourlibrary®”)** – program Ambasady Amerykańskiej w Warszawie skierowany do bibliotek publicznych w Polsce. Opiera się on na partnerstwie między Ambasadą USA i wybranymi bibliotekami. Jego celem jest stworzenie platformy służącej przekazywaniu informacji i materiałów na temat Stanów Zjednoczonych.
- **Biblioteka Miejscem Spotkań Wielu Kultur** – projekt Fundacji Rozwoju Społeczeństwa Informacyjnego, który ma na celu wypracowanie modelu biblioteki integrującej lokalną, różnorodną społeczność oraz wyposażenie bibliotekarzy w wiedzę i umiejętności potrzebne przy planowaniu i realizacji działań wielokulturowych, podejmowanych razem z przedstawicielami mniejszości. Polskie biblioteki swoim doświadczeniem w pracy z imigrantami oraz mniejszościami kulturowymi wspiera sześć bibliotek norweskich: Biblioteka Wielojęzyczna w Oslo, Biblioteka Okręgowa w Buskerud, Biblioteka Okręgowa w Hordaland, Biblioteka Okręgowa w Oppland, Gminna Biblioteka Publiczna w Bergen, Gminna Biblioteka Publiczna w Trondheim. Projekt realizowany jest od maja 2013 r. do grudnia 2014 r.

W 2014 r. zrealizowano następujące działania:

- szkolenia zorganizowane przez FRISI dla bibliotek z partnerstw powiatowych Województwa Warmińsko-Mazurskiego biorących udział w projekcie,
- zakupiono komplety książek, gier i innych materiałów edukacyjnych związanych z wielokulturowością,
- w dniach 22-26 września 2014 r. w ramach projektu Biblioteka Miejscem Spotkań Wielu Kultur odbyła się wizyta studyjna do norweskich bibliotek w Oslo i Bergen,
- w dniu 29 października 2014 r. odbyła się rewizyta przedstawicielek Biblioteki Publicznej w Bergen. Delegacja biblioteki norweskiej odwiedziła biblioteki współpracujące w ramach partnerstwa bartoszyckiego: Miejską Bibliotekę Publiczną w Bartoszcach, Bibliotekę Publiczną w Górowie Iławeckim, Miejsko-Gminną Bibliotekę Publiczną w Sępopolu, Bibliotekę Publiczną w Bisztynku oraz Gminną Bibliotekę Publiczną w Galinach,
- w dniach 4-6 listopada 2014 r. odbyła się wizyta bibliotekarzy z okręgu Buskerud w partnerstwie olsztyńskim, które tworzą: Miejska Biblioteka Publiczna w Olsztynku, Centrum Kulturalno-Biblioteczne w Dobrym Mieście, Miejska Biblioteka Publiczna w Szczytnie oraz Miejska Biblioteka Publiczna w Działdowie.
- 6 listopada 2014 r. delegacja norweska odwiedziła WBP w Olsztynie.
- **Przegląd Wydawnictw Regionalnych „MojeTwojeNasze”** (19 września 2014 r.). 20 lat współpracy Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Olsztynie z Martin-Opitz-Bibliothek w Herne, w bieżącym roku zaowocowało podpisaniem porozumienia i realizacją

projektu Przegląd Wydawnictw Regionalnych „MojeTwojeNasze” Olsztyn 2014. Porozumienie objęło międzybiblioteczną wymianę kulturalną, transfer wiedzy i doświadczeń oraz działania edukacyjno-szkoleniowe, a także wystawy i pokazy. Główne cele tegorocznej edycji Przeglądu Wydawnictw Regionalnych to: pogłębienie dialogu i zrozumienia polsko-niemieckiego poprzez uświadomienie wspólnego dziedzictwa kulturowego Polski i Niemiec w zakresie historii pisma, druku, książki, wydawnictw i bibliotek; popularyzacja niemieckich i polskich publikacji historycznych i współczesnych dotyczących Prus Wschodnich wśród mieszkańców Olsztyna i Województwa Warmińsko-Mazurskiego, w tym członków mniejszości niemieckiej (poprzez serwis internetowy także w skali globalnej); umożliwienie i umocnienie współpracy różnych osób i podmiotów polskich i niemieckich działających na rzecz promocji literatury i czytelnictwa. Bezpośrednio w działania projektowe zaangażował się Bernhard Kwoka – przedstawiciel współorganizatora, który przygotował prelekcję i pokaz multimedialny na temat zbiorów dotyczących Prus Wschodnich z Martin-Opitz-Bibliothek oraz wystawę „Prusy Wschodnie z różnych stron” w Wojewódzkiej Bibliotece Publicznej w Olsztynie, która prezentowała wspólne, polsko-niemieckie dziedzictwo kulturowe. Zaprezentowana w czasie Przeglądu historia pisma, książki, drukarstwa i bibliotek stała się przestrzenią, w której Polacy i Niemcy mogą się odnaleźć i wypracować tożsamość Europejczyków. Popularyzacja polskich i niemieckich publikacji historycznych oraz współczesnych dotyczących Prus Wschodnich uświadomiła, nie tylko uczestnikom Przeglądu, wspólne dziedzictwo kulturowe naszych krajów. Dalszej współpracy służyć będzie też publikacja artykułów w „Bibliotekarzu Warmińsko-Mazurskim” oraz „Masurische Storchenpost”. Przegląd Wydawnictw Regionalnych dofinansowany był przez Fundację Współpracy Polsko-Niemieckiej. Wydarzenie zostało objęte patronatem Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego. Współorganizatorami byli: Polsko-Niemieckie Centrum Młodzieży Europejskiej w Olsztynie oraz Urząd Miasta w Olsztynie.

- Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Olsztynie współorganizowała **XIII Forum bibliotek publicznych Rosji „Bibliokarawana 2014”**, które odbyło się w dniach 4-10 sierpnia 2014 r. w Województwie Warmińsko-Mazurskim. Głównym tematem forum była „Współpraca międzynarodowa bibliotek publicznych: ewolucja form i perspektyw”. W dniu 8 sierpnia 2014 r. grupa rosyjskich bibliotekarzy odwiedziła WBP w Olsztynie. Podczas spotkania gościom przekazano informacje dotyczące działalności biblioteki.
- Współpracująca z WBP w Olsztynie – Biblioteka dla Dzieci i Młodzieży „Piątka” w Przedszkolu nr 13 w Olsztynie od 2011 r. bierze udział w **międzynarodowym projekcie w ramach inicjatywy eTwinning** polegającym na współpracy bliźniaczych przedszkoli, szkół podstawowych, gimnazjów i szkół ponadgimnazjalnych w Europie za pośrednictwem mediów elektronicznych i promowaniu szkolenia nauczycieli. W ramach eTwinning realizowana jest współpraca z przedszkolem Agar Children's Centre w Londynie.
- 18 lipca 2014 r. w Galerii Stary Ratusz odbył się **wernisaż wystawy poplenerowej „Wielki Błękit”**. I Międzynarodowy Plener Artystyczny „Wielki Błękit” zorganizowany był w czerwcu 2014 r. na Mazurach w okolicach Mrągowa. Uczestnikami pleneru byli artyści z Polski, Litwy i Francji, którzy szukali inspiracji do swej twórczości w przyrodzie.

Kuratorem i organizatorem pleneru była Ewa Pohlke; kuratorem wystawy – Gintautas Vaicys.

- **Teatr im. Stefana Jaracza w Olsztynie**

- Międzynarodowy Festiwal Teatralny DEMOLUDY (22-25 października 2014 r.). Celem ósmej edycji Festiwalu było przyjrzenie się spektaklom ukazującym tematykę szeroko rozumianego wykluczenia, jak i definiowanie tożsamości według klucza: „obcy – inny – swój”. Gościem specjalnym festiwalu był chorwacki dramatopisarz Ivor Martinić, którego sztukę „Mój syn chodzi tylko trochę wolniej” przeczytali aktorzy Teatru Jaracza w ramach czytań performatywnych.

f) Współpraca w zakresie sportu

- Druga edycja projektu **Warmia Mazury Senior Games**. Realizatorem projektu był Samorząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego we współpracy z samorządami miast Olsztyna, Iławy, Lidzbarka Warmińskiego, Ostródy, Ornety, Pasłęka oraz Nidzicy. Partnerem – Organizacja Środowiskowa AZS Województwa Warmińsko-Mazurskiego. W ramach międzynarodowych zawodów sportowych Warmia Mazury Senior Games 2014 zorganizowano i przeprowadzono zawody sportowe w 14 dyscyplinach sportowych i w 3 dyscyplinach rekreacyjnych na obiektach sportowych Iławy, Lidzbarka Warmińskiego, Nidzicy, Olsztyna, Ornety, Ostródy i Pasłęka. W 14 dyscyplinach sportowych i 3 dyscyplinach rekreacyjnych udział wzięło łącznie 1254 uczestników z 18 krajów. Wśród zawodników reprezentujących inne kraje najwięcej było Rosjan – 67 osób, co stanowiło 46,85% wszystkich zagranicznych zawodników.
- Dofinansowanie **Międzynarodowego XLIII Turnieju o Puchar Warmii i Mazur** w zapasach dziewcząt i chłopców w stylu klasycznym i wolnym. Turniej został zorganizowany przez Klub Sportowy „Budowlani” Olsztyn w dniach 28-29 marca 2014 r. W turnieju wystartowało 188 zawodników z 36 klubów z całej Polski oraz z Litwy i Białorusi.
- Dofinansowanie **Międzynarodowego Wyścigu Kolarskiego** w Biskupcu, który odbył się 6 lipca 2014 r. W wyścigu wystartowało ok. 100 zawodników z Polski i Rosji. Organizatorem wyścigu było Warmińsko-Mazurskie Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Olsztynie.
- Dofinansowanie **XIII Międzynarodowych Długodystansowych Mistrzostw Polski DZ**. Organizatorem zawodów była Mazurska Szkoła Żeglarstwa. W mistrzostwach udział wzięli zawodnicy z Litwy, Łotwy, Czechy i Niemiec.
- Dofinansowanie **Mazury Curling Festival 2014**. Organizatorem zawodów był Akademicki Związek Sportowy – Zarząd Główny. Zawody odbyły się w dniach 4-14 października 2014 r. i wzięło w nich udział 250 zawodników z 10 klubów z całej Polski oraz z 3 ośrodków z Rosji.
- Dofinansowanie międzynarodowego **stażu judo** organizowanego przez Towarzystwo Sportowe „Gwardia” Olsztyn w dniach 2-9 sierpnia 2014 r. Udział w stażu wzięło 20 osób z Warmii i Mazur oraz 20 osób z Obwodu Kaliningradzkiego. Celem stażu była wymiana

myśli trenerskiej i doświadczeń szkoleniowców oraz nawiązanie stałej współpracy między regionami uczestniczącymi w projekcie.

- **Puchar Świata w Siatkówce Piłkowej w Starych Jabłonkach** – zakup usługi promocyjnej województwa podczas imprezy. W Turnieju brali udział najlepsi siatkarze i siatkarki z całego świata. Turniej odbył się 19-24 sierpnia 2014 r.
- **Mistrzostwa Świata Żeglarzy Niepełnosprawnych** w klasie Skud 18 w Halifax (Kanada) – zakup usługi promocyjnej województwa. Mistrzostwa odbyły się 16-24 sierpnia 2014 r.
- **16. Mistrzostwa Europy i Afryki w Wakeboardzie** – zakup usługi promocyjnej Województwa. Mistrzostwa odbyły się 15-20 lipca 2014 r. w Ostródzie.

g) Współpraca w zakresie programów międzynarodowych i międzyregionalnych

• Program Współpracy Transgranicznej Litwa-Polska 2007-2013

Celem Programu Litwa-Polska jest wspieranie zrównoważonego rozwoju obszaru transgranicznego poprzez wzmocnienie spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej. Obszar Programu obejmuje:

- Litwę – regiony Alytus, Kowno, Mariampol, Taurogi oraz Wilno bez miasta Wilno,
- Polskę – podregiony: białostocko-suwalski, ełcki, łomżyński oraz olsztyński.

Przedstawiciele Województwa uczestniczą w pracach Wspólnego Komitetu Monitorującego-Sterującego tego Programu (WKMS), który podejmuje decyzje w najważniejszych dla jego powodzenia kwestiach. Samorząd Województwa wyznaczył również swoich przedstawicieli do prac w *Grupie roboczej ds. przygotowania Programu Litwa-Polska na lata 2014-2020*, która została utworzona w drugiej połowie 2012 r.

Do października 2014 r. przedstawiciele Województwa wzięli udział w pięciu spotkaniach Grupy roboczej, podczas których dyskutowano na temat szczegółowych zapisów przyszłego dokumentu programowego, w tym dotyczących opisu priorytetów inwestycyjnych, podziału budżetu, realizacji projektów flagowych oraz małych projektów, a także systemu instytucjonalnego Programu. Odniesiono się także do uwag zgłoszonych do dokumentu podczas konsultacji społecznych. Jedyne posiedzenie WKMS Programu w 2014 r. zostało zaplanowane na listopad. Będzie ono połączone z kolejnym spotkaniem Grupy roboczej oraz konferencją końcową Programu.

Ponadto Samorząd Województwa zawarł z Ministerstwem Rozwoju Regionalnego Porozumienie o współpracy w procesie wdrażania Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Litwa 2007-2013 w Województwie Warmińsko-Mazurskim, które dotyczy pełnienia funkcji Regionalnego Punktu Kontaktowego (RPK) tego Programu w Województwie. Porozumienie określa, że działalność RPK jest współfinansowana ze środków Pomocy Technicznej Programu oraz ze środków rezerwy celowej budżetu państwa. Pełni on rolę informacyjno-promocyjną.

• Program Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013

Celem Programu jest wspieranie transgranicznych procesów rozwojowych na obszarze pogranicza litewsko-polsko-rosyjskiego. Zasięg terytorialny Programu obejmuje:

- Litwę: okręgi Kłajpeda, Mariampol, Taurogi oraz jako przyległe: Kowno, Olita, Szawle i Telsze,
- Polskę: podregiony – białostocko-suwalski, Gdańsk-Gdynia-Sopot, gdański, elbląski, ełcki, olsztyński i jako przyległe: bydgoski, ciechanowsko-płocki, łomżyński, ostrołęcko-siedlecki, słupski, toruńsko-włocławski,
- Rosję: Obwód Kaliningradzki.

Przedstawiciele Województwa uczestniczą we wdrażaniu Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 poprzez udział w pracach Komitetu Monitorującego. W 2014 r. odbyło się jego IX posiedzenie, w którym uczestniczył przedstawiciel Województwa. Od początku realizacji Programu Komitet zatwierdził 60 projektów, w tym 7 strategicznych, na które przeznaczono ok. 135 mln euro. Najwięcej wniosków złożyli partnerzy wiodący z Województwa Warmińsko-Mazurskiego: 49 (z województw podlaskiego i pomorskiego po 24 wnioski). W nowej perspektywie finansowej program trójstronny zostanie zastąpiony dwoma programami bilateralnymi. Przedstawiciele Województwa uczestniczą ponadto w spotkaniach Wspólnego Komitetu Programującego Programu Współpracy Transgranicznej Polska-Rosja 2014-2020. Do października 2014 r. odbyło się spotkanie, podczas którego omówiono m.in. obszar wsparcia przyszłego Programu, cele tematyczne, a strona polska przedstawiła propozycje projektów strategicznych.

- **Zarząd Dróg Wojewódzkich w Olsztynie** w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 realizuje projekt: Usprawnienie połączenia transgranicznego pomiędzy Polską i Rosją poprzez przebudowę drogi wojewódzkiej nr 591 Granica Państwa – Barciany – Kętrzyn – Mrągowo; Etap I: wzmocnienie nawierzchni DW591 na odcinku Kętrzyn – Mrągowo. W ramach działań związanych z projektem podpisano umowę partnerską z Administracją Okręgu Miasta Gusiew.
- **Wojewódzki Szpital Zespolony w Elblągu** realizuje projekt w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013 pn.: „Rozwój nowoczesnego systemu ratownictwa medycznego w oparciu o modernizację infrastruktury i rozbudowę systemów jednostek świadczących usługi medyczne oraz podniesienie jakości świadczeń medycznych w tym zakresie w regionie transgranicznym”.
- **Samodzielny Publiczny Zespół Gruźlicy i Chorób Płuc w Olsztynie** 30 czerwca 2014 r. zakończył realizację projektu pn. „Zdrowe płuca dla wszystkich“ w ramach Programu Współpracy Transgranicznej EISP Litwa-Polska-Rosja 2007-2013. W 2014 r. w ramach tego projektu odbyła się międzynarodowa konferencja poświęcona problemom związanym z występowaniem gruźlicy.
- **Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego** realizuje projekt pod tytułem: „Wsparcie i rozwój przedsiębiorczości wiejskiej: od doświadczeń lokalnych do współpracy transgranicznej”. Projekt realizowany jest od 2013 r. przez Kaliningradzki Instytut Doskonalenia Kadr Agrobiznesu, Kłajpedzki Uniwersytet Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Rosyjski Uniwersytet Rolnictwa im. Immanuela Kanta. W sierpniu 2014 r. w ramach projektu zorganizowano Międzynarodowy Festiwal Kulturowo-Kulinarny w Sławsku, połączony z corocznymi uroczystymi obchodami Święta Miasta Sławsk. W ramach

Festiwalu został zorganizowany konkurs kulinarny pn. „Na pikniku”, w którym wzięły udział 3 zespoły trzyosobowe z Litwy, Polski i Rosji. Wszyscy byli kucharzami – amatorami. Głównym celem konkursu było promowanie tradycyjnej kuchni obszarów przygranicznych Litwy, Polski i Rosji, wzmocnienie pozytywnych relacji pomiędzy mieszkańcami wsi terytoriów przygranicznych oraz promowanie pozytywnego wizerunku obszarów wiejskich. Zakończenie projektu planowane jest z końcem roku 2014.

- **Program Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk 2007-2013**

Celem Programu jest wzmocnienie zrównoważonego rozwoju obszaru Południowego Bałtyku poprzez wspólne, międzynarodowe działania zwiększające jego konkurencyjność i wzmacniające integrację pomiędzy ludźmi i instytucjami. Obszar Programu obejmuje:

- Dania: Gmina Regionalna Bornholm i subregion Zealand, jako obszar przyległy,
- Litwa: okręgi Kłajpeda oraz Taurogi i Telesai, jako przyległe,
- Niemcy: podregiony landu Meklemburgii-Pomorze Przednie: Greifswald, Rostok, Stralsund, Wismar, Bad Doberman, Nordvorpommern, Nordwestmecklenburg, Ostvorpommern, Rügen, Ueckek-Randow,
- Polska: podregiony: szczeciński, koszaliński, słupski, gdański, Gdańsk-Gdynia-Sopot i elbląski, jako obszar przyległy,
- Szwecja: okręgi Kalmar, Blekinge, Skane i okręg Kronoberg, jako obszar przyległy.

Samorząd Województwa bierze udział we wdrażaniu Programu Współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk poprzez udział w procesie decyzyjnym w ramach Komitetów Sterującego i Monitorującego Programu. Ponadto Województwo wydelegowało swoich przedstawicieli do prac w Komitecie Programującym jego nową edycję. Obrady tego Komitetu były poświęcone przede wszystkim wyborowi celów tematycznych, które Program będzie wspierał, systemowi instytucjonalnemu i innym kwestiom wdrożeniowym. W Urzędzie Marszałkowskim funkcjonuje Regionalny Punkt Kontaktowy Programu w Województwie finansowany ze środków Samorządu, który udziela informacji na temat możliwości aplikowania, konsultuje pomysły projektowe oraz prowadzi poszukiwania parterów dla potencjalnych beneficjentów z Województwa Warmińsko-Mazurskiego, a także popularyzuje rezultaty Programu.

W roku 2014 nie przeprowadzono żadnego otwartego naboru wniosków. Odbyły się jedynie 2 „mini nabory” skierowane do zatwierdzonych już projektów, których celem było umożliwienie realizacji dodatkowych działań wzmacniających oddziaływanie projektów, a także przygotowanie działań typu „seed money” – propozycji projektowych i partnerstwa wpisujących się w priorytety kolejnej edycji Programu.

- **Programy Transnarodowe i Międzyregionalne**

- **ENGAGE** (*Enhancing 'Next Generation Access' Growth in Europe*) – projekt realizowany w ramach Programu Współpracy Międzyregionalnej – INTERREG IVC, współfinansowany z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego

Ogólnym celem Programu INTERREG IVC jest poprawa skuteczności polityki rozwoju regionalnego w obszarach: innowacji, gospodarki opartej na wiedzy, ochrony środowiska

i zapobiegania ryzyku, a także wkład w unowocześnianie gospodarki oraz wzrost konkurencyjności w Europie. Obszarem współpracy w ramach INTEREG IVC jest całe terytorium Unii Europejskiej, obejmujące 28 państw członkowskich, w tym prowincjonalne oraz najbardziej oddalone obszary. Powyższe cele projektu realizowane są poprzez wymianę, współdziałanie oraz transfer doświadczeń i dobrych praktyk:

- W dniach 18-20 marca 2014 r. gospodarzem spotkania partnerskiego w ramach projektu ENGAGE było Województwo Warmińsko-Mazurskie. W programie spotkania z udziałem przedstawicieli jednostek samorządów terytorialnych państw członkowskich Unii Europejskiej oraz przedstawicieli regionalnych i lokalnych agencji rozwoju oraz jednostek naukowo-badawczych, odbyła się konferencja, warsztaty oraz wizyta studyjna w tematyce prowadzenia inwestycji polegających na budowie i rozbudowie infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu oraz wdrażaniu usług elektronicznych.
- W dniach 24-25 września 2014 r. przedstawiciele Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego wzięli udział w spotkaniu partnerów projektu ENGAGE w miejscowości Kranju w Słowenii. Organizatorami spotkania byli Laboratorium Telekomunikacji Wydziału Elektrotechniki, Uniwersytetu w Lublanie oraz Ministerstwo Edukacji, Nauki i Sportu. 24 września odbyła się w Centrum Kongresowym Brdo pri Kranju konferencja zamykająca 3-letni projekt Interreg ENGAGE. W wydarzeniu tym wzięło udział 100 uczestników z 13 krajów europejskich: przedstawiciele polityczni regionów, burmistrzowie, wybitni specjaliści ze Słowenii i zagranicy oraz partnerzy projektu ENGAGE, dzieląc swoje poglądy na wyzwanie zmniejszenia przepaści cyfrowej na obszarach wiejskich. Na spotkaniu również Pan Stanisław Dąbek (Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji) przedstawił prezentację na temat realizacji Narodowego Planu Szerokopasmowego w kontekście realizacji założeń Europejskiej Agendy Cyfrowej jako etapu przygotowania strategii rozwoju dostępu do szerokopasmowego Internetu w Polsce do końca 2020 r. Plan zawiera katalog konkretnych działań prawnych i organizacyjnych, które realizowane w najbliższych latach przyspieszą i usprawnią rozwój sieci i infrastruktury telekomunikacyjnej oraz pobudzą popyt na usługi dostępne o wysokich przepływnościach. Natomiast w kolejnym wystąpieniu Dyrektor Departamentu Społeczeństwa Informacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zaprezentował realizację regionalnych strategii rozwoju w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego w kontekście współpracy z Ministerstwem Administracji i Cyfryzacji.

- **Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego**

Strategia UE dla Regionu Morza Bałtyckiego zatwierdzona przez Radę Unii Europejskiej w październiku 2009 r. stanowi pierwszy dokument strategiczny o zasięgu makroregionalnym. Jest ona traktowana jako projekt pilotażowy w zakresie terytorialnego podejścia do planowania i stymulowania rozwoju regionalnego (w opozycji do podejścia „podziału administracyjnego” obowiązującego w obecnym okresie programowania). Województwo Warmińsko-Mazurskie w toku prac nad programowaniem Regionalnego Programu Operacyjnego Warmia i Mazury 2014-2020 uwzględniło powiązanie niektórych obszarów tematycznych strategii

makroregionalnej z interwencją programu operacyjnego. Przedstawiciel Województwa uczestniczył w dorocznym Forum Strategii – w sesjach poświęconych rozwojowi sieci transportowych w makroregionie, współpracy miast i regionów w ramach Strategii, wykorzystaniu funduszy unijnych perspektywy 2014-2020 na rzecz celów Strategii i jej Planu Działań oraz spotkaniach Krajowego Zespołu Roboczego ds. Wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego przy polskim Ministerstwie Spraw Zagranicznych.

- **Projekt: „BSR TransGovernance – wielopoziomowe wsparcie wdrażania 11 obszaru priorytetowego (transport) Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego”**

Samorząd Województwa bierze udział w projekcie BSR TransGovernance w ramach Programu Współpracy Transnarodowej Region Morza Bałtyckiego 2007-2013. Realizacja projektu obejmuje lata 2012-2014. Udział finansowy Województwa Warmińsko-Mazurskiego to 50 tys. euro. Ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego refundowane jest 85% kosztów kwalifikowanych projektu, a 15 % stanowi wkład własny.

Projekt koncentruje się na koncepcji wielopoziomowego zarządzania i stosowaniu go do skutecznego wdrażania polityk i planów transportowych (w skali makro i regionalnej), a także koncepcji „zielonego transportu”. Działania są powiązane z projektami flagowymi i działaniami strategicznymi Planu Działań Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego. W praktyce polega to na zaangażowaniu i współpracy przedstawicieli szczebla europejskiego (Komisji Europejskiej), krajowego (właściwych ministerstw), regionalnego (samorządów) oraz biznesu w celu wypracowania skutecznego modelu wdrażania planów transportowych różnego szczebla i stanowi kontynuację działań rozpoczętych w projekcie TransBaltic, w którym Województwo Warmińsko-Mazurskie aktywnie uczestniczyło. Partnerem wiodącym jest Region Blekinge ze Szwecji. Ponadto w projekcie uczestniczy 22 partnerów z pozostałych państw regionu Morza Bałtyckiego.

Działania w projekcie w 2014 r. obejmowały udział przedstawicieli Województwa w seminariach projektu, podczas których zaprezentowano m.in. priorytety rozwoju sieci transportowej Województwa w oparciu o międzynarodowe korytarze transportowe oraz koncepcję planów lokalizacji w regionie tzw. platformy logistycznej (terminala drogowo-kolejowego), a także konferencji końcowej. W ramach projektu zlecono opracowanie ekspertyzy wskazującej najlepszą lokalizację dla niej, pokazującej m.in. zagrożenia dla tego projektu i szanse z niego wynikające, najlepszą formułę zarządzania i plan działań na rzecz jego realizacji. Przygotowany został również produkt finalny projektu stanowiący zbiór dobrych praktyk z dziedziny wielopoziomowego zarządzania politykami transportowymi z uwzględnieniem szczebla Unii Europejskiej, krajowego oraz regionalnego przy wsparciu sektora prywatnego. Pozostałe działania projektu skupiały się na budowaniu dialogu z podmiotami zarówno krajowymi, jak i zagranicznymi na temat perspektyw rozwoju sieci transportowej w makroregionie bałtyckim w kontekście rewizji transeuropejskiej sieci transportowej TEN-T oraz programowania funduszy unijnych na lata 2014-2020.

- **Program Ministerstwa Spraw Zagranicznych „Polska pomoc rozwojowa 2014”**

Samorząd Województwa był współorganizatorem wizyty studyjnej delegacji administracji Tunezji w Województwie Warmińsko-Mazurskim, która odbyła się w ramach projektu Ministerstwa Infrastruktury i Rozwoju pn. „Wzmocnienie zdolności instytucjonalnej administracji publicznej Republiki Tunezyjskiej w procesie programowania i realizacji polityki rozwoju i polityki regionalnej”, współfinansowanego ze środków programu „Polska pomoc rozwojowa 2014”. W ramach tego przedsięwzięcia zaprezentowano między innymi doświadczenia samorządów w procesie planowania, zarządzania i finansowania działań rozwojowych na szczeblu lokalnym i regionalnym. Delegacja zapoznała się z efektami polityki rozwoju Gołdapi oraz Mikołajek. Obejrzała również zrealizowane tam wybrane inwestycje. Zgodnie z oczekiwaniami gości Urząd Statystyczny w Olsztynie zaprezentował informacje na temat statystyki regionalnej, w tym banku danych lokalnych, a Warmińsko-Mazurska Agencja Rozwoju Regionalnego narzędzia wspierania przedsiębiorczości. Goście zapoznali się również z systemem planowania rozwoju w Województwie, w tym stosowaniem zasady partnerstwa w tym procesie.

h) Zadania, na realizację których zostały przekazane dotacje w ramach otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w roku 2014.

24 lutego 2014 r. Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął uchwałę w sprawie rozstrzygnięcia otwartego konkursu ofert na wykonanie zadań Samorządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego przez organizacje pozarządowe oraz podmioty wymienione w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W wyniku podjętej uchwały dofinansowano dwanaście projektów:

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Wysokość dotacji
1.	Towarzystwo Ratowania Dziedzictwa Kulturowego Kresów Dawnych i Obecnych „Ojcowizna”	XIII Dni Kultury Polskiej w Obwodzie Kaliningradzkim	10 000,00 zł
2.	Warmińsko-Mazurski Oddział Okręgowy Polskiego Czerwonego Krzyża w Olsztynie	Idee humanitarne w integracji młodzieży Polski, Niemiec i Rosji – warsztaty	10 000,00 zł

Lp.	Nazwa organizacji	Nazwa zadania	Wysokość dotacji
3.	Ochotnicza Straż Pożarna w Tuławkach	Poznaj swojego sąsiada – wymiana młodzieży ukraińskiej i polskiej	10 000,00 zł
4.	Stowarzyszenie „Jantar”	Międzynarodowy Festiwal Tańca Baltic Cup	8 000,00 zł
5.	Stowarzyszenie na Rzecz Rozwoju Wsi „Aniołowo”	Aktywne społeczności Aniołowa i St Thelowe wspólnej Europie	8 000,00 zł
6.	Stowarzyszenie Elbląg Europa	Digital Generation	7000,00 zł
7.	Fundacja Puszczy Rominckiej	Mazury i obwód kaliningradzki: wiedza i szacunek do historii – patriotyzm lokalny – społeczeństwo obywatelskie	5000,00 zł
8.	Stowarzyszenie Kulturalne „Viva art”	8. Międzynarodowe Spotkania Artystyczne	5000,00 zł
9.	Uczniowski Klub Sportowy „NAKI” Olsztyn	Europejskie Warsztaty Sportowo-Integracyjne 2014	5 000,00 zł
10.	Stowarzyszenie „Teatr Węgajty”	Spektakl Scholi Węgajty na festiwalu w Opactwie Pontigny – Francja	5 000,00 zł
11.	Fundacja Centrum Informacji Kulturalnej	Udział w 13. edycji Mazury Hip Hop Festiwal artystów z okręgu kaliningradzkiego oraz Litwy w koncertach Hip Hop, turnieju koszykówki, turnieju graffiti, prezentacji tańca Hip Hop	3 500,00 zł
12.	Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne „Pojezierze”	10 lat Polski w Unii Europejskiej – zaśpiewaj z nami „Ode do radości”. Collegium Baccalarum z Warmii i Mazur śpiewa z Cantabile z Cotes d’Armor	3 500,00 zł